Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
23 ИЮЛЬ 1971 й. ЖУМА
№ 171 (1546).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Беш йиллик ВАХТАСИДА

Халқ истеъмоли буюмларига кенг йўл

ВАҚТДАН ЎЗГАНЛАР

«СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ КИЙИМ-КЕЧАК ВА ЕНГИЛ САНОАТНИНГ БОШҚА БУЮМЛАРИГА БЎЛГАН ЭҲТИЁЖЛАРИНИ ТАҒИН ҲАМ ТЎЛИҚ ҚОНДИРИШ МАҚСАДИДА ШУ ТАРМОҚДА МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАЖМИ 35—40 ПРОЦЕНТ КЎПАЙТИРИЛСИН».

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан).

Сергелидаги «Октябрь 50 йиллиги» номли тикув фабрикасининг коллективи партия XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш, халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш учун мусобақани қизитиб, ишлаб чиқаришда муҳим кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. Корхона чеварлари аҳолининг юксак дид ва талабларига мос келадиган бежирим либослар тайёрлаш мақсадида ғайратга-ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар.

Шуни айтиш керакки, фабрика ишчилари ҳар ишчи вақтидан оқилона фойдаланганликлари, ички резервларни ишлаб чиқаришга муваффақиятли жорий этаётганликлари туфайли вақтдан ўзган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Коллектив аъзолари 1971 йилнинг етти ойлик топшириғини 23 кун илгари адо этган эдилар. Шунча кундирки, улар келаси ой ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришади.

Ўтган давр ичида фабрикада пландаги 1 миллион 541 минг сўмлик ўрнига 1 миллион 745 минг сўмлик буюм тайёрланди. Эришилган бу муваффақиятга М. Швикова бошлиқ 2-цехнинг лобар қиз-жувонлари қўшган улуш ғоят салмоқли бўлди.

Фабрика коллективи иш суръати ва ғайратни ошириб йиллик топшириқни муддатидан илгари — 7 ноябрга қадар адо этишга, пландан ташқари эса ярим миллион сўмлик халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришга қарор қилган. Ана шу эзгу мақсад ишчи билакларига янги куч ва ғайрат бағишламоқда. Чеварлар бугун-эрта саккиз ойлик топшириқ бажарилганлиги ҳақидаги ғалаба рапортига ҳам имзо чекишади.

ЧИҚИНДИ МАТЕРИАЛЛАРДАН

Шаҳримиздаги бадиий буюмлар фабрикасида халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кенг йўлга қўйишга етарли аҳамият беріляпти. Бундан икки йил муқаддам корхонада махсус участка ташкил этилган эди. Уни тузишдан мақсад лахтак материаллардан турли-туман халқ истеъмоли буюмлари тайёрлаш эди.

Партия XXIV съезди Директиваларида халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга муҳим аҳамият бериш лозимлиги қайд қилинган. Фабрика чеварлари партия XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ва суръатини тобора оширмоқдалар. Ўтган ярим йил ичида меҳнатда катта муваффақият қозонган коллектив аъзолари июль ойида ҳам яхши натижаларни қўлга киритишяпти.

Яхши гапнинг қаноти бор, деганларидек, бу ерда беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш юзасидан бошланган ташаббус издошлари кун сайин ошиб боряпти. Фабриканинг ўттиз ишчиси беш йиллик шахсий топшириғини тўрт йилда, олтмиш чевар эса тўрт ярим йилда адо этиш мажбуриятини олишди. М. Иброҳимова, М. Қорабоева, Л. Назарова сингари илғор ишчиларнинг режалари, айниқса юксак.

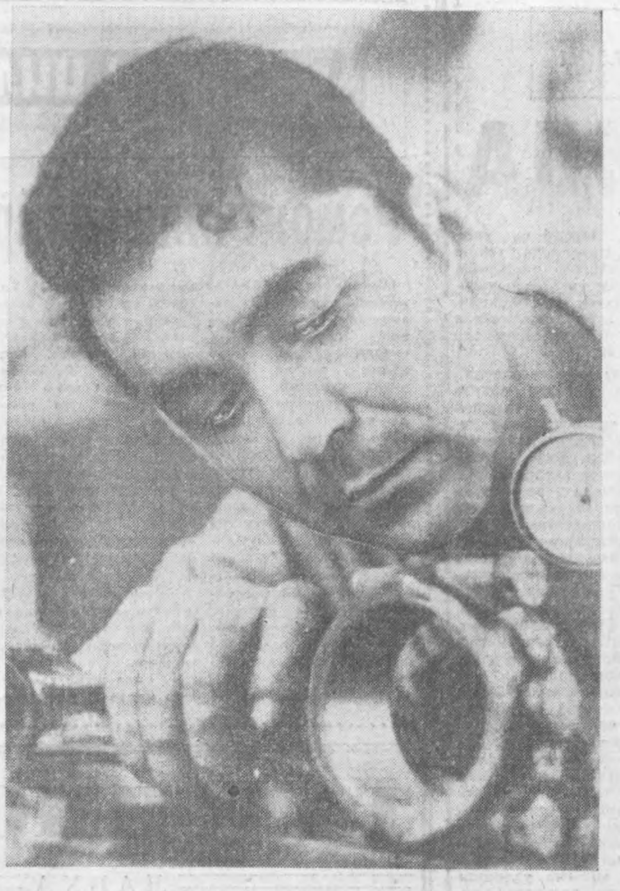

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Қўйлиқ ремонт-механика заводи ишчилари республикамиз колхоз ва совхозларининг қишлоқ хўжалик техникасини сифатли ремонт этишда катта ҳисса қўшмоқда.

СУРАТДА: завод мотор цехининг пешқадам токари коммунистик меҳнат зарбдори Абдураҳмон Жалакаев.

ЗАВОД—ЗАВОДГА

Ильич номли тажриба-механика заводи коллективи учта махсус агрегат-станокни йиғишга киришди. Улардан бири трактор редукторлари деталларига қисқа муддатда сифатли ишлов беришга мослаштирилган. Шундай станок трактор-йиғув заводи цехларидан бирига ўрнатилади. Қолган икки станок эса «Ташхимсельмаш» заводи буюртмаси асосида тайёрланмоқда. Бундай механизмлар «ОВХ-14» нусхасидаги машиналар узелларини қайта ишлашда қўл келади.

Ойдин кўчалар

Шаҳримиз оқшоми ранг-баранг чироқлар, нурлар жилваси билан файзли. Бу чироқларнинг ҳар бирини ўрнатишга «Горосвешчение» идораси электрчилари, ишчи ва хизматчиларининг меҳнати сингган.

Бугун

«Горосвешчение» идораси бошлиғи С. Толиповнинг редакциямизга хабар қилишича, Ҳамза районидаги Лесунов кўчасида ёритқичлар ўрнатила бошланган. Бу кўча яқинда «Гордорстройремонт» трести 2-ремонт-қурилиш бошқармаси қурувчилари томонидан реконструкция қилинган эди. Кўчанинг икки четига Германия Демократик Республикасидан келтирилган равшан ва тиниқ ёнувчи чироқлардан 100 та ўрнатилади.

Шунингдек, Уста Ширин. Қорасарой-Сағбон кўчаларида ҳам янги чироқлар ўрнатиш кўзда тутилмоқда.

УЛКАН СОВУТГИЧ

Тошкент фармацевтика заводида «ХМФУУ-8-1» маркали улкан совутгич аппаратини ўрнатиш тугалланди.

Янги аппарат турли хил дори-дармонлар учун ишлатиладиган суюқликларни совутиб беради. У йилига ўн тонна ўрнига ўн беш тонна дори-дармон тайёрлаш имкониятини беради.

Аппаратнинг ўзи эса кунига ўттиз тонна суюқликни совутиб бера олади.

Улкан совутгични ўрнатиш ишларига цех бошлиғи А. Латипов, бош механик В. С. Тюрин раҳбарлик қилишди.

Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати меҳнат аҳли шаҳардаги янги қурилишлар учун зарур бўлган йиғма-панель уй блокларини пешма-пеш тайёрлаб қурилиш майдонларига жўнатиб турибди.

СУРАТДА: комбинат горизонталь панеллар тайёрлаш участкасининг пешқадам бетончиси Иван Чернишев навбатдаги панелни пардозлаш устида.

М. Нуриддинов фотолари.

ОТАЛИҚ ЁРДАМИ КУЧАЙТИРИЛАДИ

Шу кунларда пойтахтимиздаги барча корхона ва ташкилотларнинг коллективлари ўз оталиқларига олган колхоз ва совхоз меҳнаткашларига амалий ёрдам кўрсатишни ҳарқачонгидан ҳам кучайтириб юбордилар. Бу табиий ҳол, албатта. Чунки, қишлоқ деҳқонлари ҳадемай йил бошидан тер тўкиб қилган меҳнатларининг самараси — мўл-кўл қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини йиғиб олишга киришадилар. Шу туфайли ҳам бу ишга ҳозирданоқ пухта тайёргарлик кўриб қўйиш зарур.

Буни жуда яхши ҳис этган иккинчи автокомбинат коллективи ўз оталиғидаги «3-Боёвут» совхозига 15 ишчидан иборат слесарлар бригадасини юборди. Комсомол ташкилотининг секретари Рихси Солихов раҳбарлигидаги бу бригада аъзолари Боёвут районидаги ана шу хўжаликда бир неча кун бўлиб, қишлоқ хўжалик техникаларини пахта йиғим-теримига тайёрлашда совхоз меҳнаткашларига амалий ёрдам кўрсатадилар.

Бундан ташқари комбинат шофёрлари терим кампанияси пайтида «Зангори кема» штурвалларини бошқарадилар. Бунинг учун 40 киши қишлоқ хўжалик институти қошида очиладиган икки ҳафталик механизаторлар курсида махсус тайёргарликдан ўтади. Ана шу курс тингловчилари ҳозирданоқ саралаб қўйилди.

Харитасиз «география»

Бугун

«Эталон» заводининг юк ортиш майдончасидаги яшикларга ёпиштирилган қоғозларга ёзилган турли хил адреслардан завод «географияси»ни билиб олиш мумкин. Бу ерда тайёрланган «СИП-01» нусхасидаги автоматика приборлари Ироқ, БАР, Туркия, Венгрия, Болгария ва Кубага юбориб турилади.

завод коллективи автоматика приборларидан катта партиясини Жазоир Республикасига жўнатди.

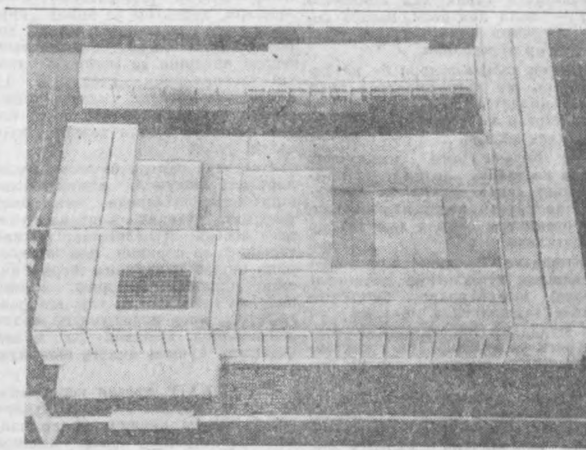

Тошкент телемарказн кенгайиб қайта қурилмоқда. Яқин келажакда у мамлакатимиздаги энг йирик телевизион марказларининг бири бўлиб қолади.

СУРАТДА: сиз бўлажак телемарказ макетини кўриб турибсиз.

СТУДЕНТЛАРНИНГ ДИПЛОМ ИШЛАРИ

Тошкент политехника институтининг Архитектура факультети студенти Ўринбой Тариниёзов ўз диплом ишини Қорақалпоғистон АССРнинг Нукус шаҳрида тикланадиган тарих музейи биноси лойиҳасига бағишлади. Ўринбой яратган музей лойиҳасида иқлим шароити ҳисобга олинган, миллий халқ безаклари акс эттирилган.

Дипломант студент лойиҳаси аъло баҳоланиб, Давлат қурилиши комиссиясига тавсия қилинди.

Машҳура Абдуллаева эса «Маҳалла» деб аталувчи микрорайон лойиҳасини яратди. Лойиҳада икки қаватли турар-жой бинолари, гузарлар акс эттирилган. Унинг бу диплом лойиҳаси яхши баҳога сазовор бўлди.

Факультетнинг собиқ студентлари А. Китанов, А. Петрова ва Э. Гаустиянлар аэропортга олиб борадиган марказий кўчанинг икки ёнида қад кўтарадиган турар-жой бинолари лойиҳасини яратишда қатнашган эдилар. Ҳозир шу лойиҳа асосида қурилиш ишлари бошлаб юборилди.

— Архитектура санъати — нозик санъат, — дейди мухбиримиз билан суҳбатда факультет декани Х. Убайдуллаев.— Чунки, яратилажак биноларнинг кўркам бўлиши кўп жиҳатдан унинг лойиҳасига ҳам боғлиқ.

Шу йил сентябрь ойида Ўзбекистон архитекторлар Союзининг кўргазмалар залида факультет студентлари яратган энг яхши диплом ишлари намойиш қилинади.

ВОЛЕЙБОЛЧИ ҚИЗЛАРИМИЗ ҒАЙРАТИ

СССР халқлари V Спартакиадасининг волейболчилар турнирида республикамиз аёллар терма командаси яна икки ғалабани қўлга киритди. Спортчи қизларимиз эстониялик рақибларини 3:0 ва Қирғизистон терма командасини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Йигитларимиз эса Литва командасига қарши ўйинни уюшқоқлик билан ўтказиб, 3:1 ҳисобида ғалаба қозонганларидан сўнг, москвалик рақибларига ютқазиб қўйишди. Ҳисоб 0:3.

Ўзбекистон ва Белоруссия командаларининг сув полоси бўйича учрашувида бахт белорус спортчиларга кулиб боқди. Республикамиз вакиллари бир тўп фарқи билан (4:5) мағлубиятга учрадилар.

Гандболчи йигитларимиз Москва терма командасига муносиб қаршилик кўрсата олмадилар. Учрашув 15:23 ҳисоби билан пойтахтликлар фойдасига тугади.

Оғир атлетикачи С. Муртазоев командамизга муҳим очколар келтирди. У классик учкурашда 440 килограмм (147,5+127,5 +165) натижа кўрсатиб, ярим ўрта вазн тоифасидаги спортчилар баҳсида фахрли бешинчи ўринни эгаллади.

Ҳозирги замон беш курашининг тўрт туридан сўнг Ўзбекистон терма командаси бешинчи ўринни мустаҳкам эгаллаб турибди.

Планетамиз янгиликлари

НЬЮ-ЙОРК

Калифорния штатидаги Сан-рафел шаҳрида Америка маъмурлари тўқиб чиқарган Анжела Дэвис «иши» суд мажлисидаги дастлабки тарзда муҳокама қилина бошланди. Қабул қилинган қарорга биноан иккинчи айбланувчи Р. Маждининг суди алоҳида ўтказилади.

«Катта жюри» составида — негр аҳолисининг атиги бир вакили бор. Шу муносабат билан Анжеланинг адвокатлари жюри аъзоларини танлашнинг адолатсиз, камситувчи характерда эканлигини кўрсатдилар.

(ТАСС).

КОРЕЯ ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ.

Газмол ишлаб чиқаришда социалистик Корея Осиё мамлакатлари орасида олдинда бормоқда.

СУРАТДА: трикотаж цехларидан бирида.

ЧТАК—ТАСС фотоси.

ВАШИНГТОН

Расмий маълумотларга кўра, АҚШдаги энг йирик 100 та шаҳарнинг камбағаллар яшайдиган районларидаги ишсизлик шу йилнинг иккинчи кварталида меҳнатга яроқли бутун аҳолининг 10,1 процентига етди. Негрлар ва бошқа майда миллатлар орасидаги ишсизлик даражаси бундан ҳам кўтарилиб, 11,9 процентга етди. Ёшлар, айниқса мусибатли аҳволга тушириб қўйилди, уларнинг 27,8 проценти иш тополмай сарсон бўлиб юрибди. Мамлакатнинг 100 та шаҳаридаги камбағаллар истиқомат қиладиган даҳаларда жами 618 мингдан ортиқ киши ишсиз эканлиги ҳукумат маълумотларидан кўриниб турибди.

(ТАСС).

БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети пойтахт районларидаги саноат корхоналари, транспорт, алоқа ва қурилиш-монтаж ташкилотлари ўртасида 1971 II кварталда олиб борилган социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқди. Шаҳар районларидаги саноат корхоналари, қурилиш-монтаж, транспорт ва алоқа ташкилотларининг коллективлари тўққизинчи беш йиллик биринчи йили давлат топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ажойиб меҳнат ютуқларига эришдилар. Шаҳар саноати II квартал планини 102 процент қилиб бажарди. Планга қўшимча социалистик мажбуриятдаги 10500 минг сўмлик ўрнига 12008 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Меҳнат унумдорлиги бўйича план 103,6 процент бажарилди, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар таннархини камайтиришдан 2607 минг сўм иқтисодий фойда кўрилди.

Ўзбекистон Компартияси шаҳар комитети ва меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳар районларидаги саноат корхоналари, транспорт, алоқа ва қурилиш-монтаж ташкилотлари ўртасида 1971 йил иккинчи квартал социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқиб, 1971 йил II квартал социалистик мусобақасида эришган ютуқлари учун шаҳар партия комитети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини Киров районига беришга қарор қилдилар. Район меҳнаткашлари маҳсулотни реализация қилиш иккинчи квартал планини 102,2 процент бажардилар.

Маҳсулот реализациясини, таннархни камайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича олинган социалистик мажбуриятни бажаришда Куйбишев, Ҳамза ва Фрунзе районларининг яхши иш олиб борганлиги таъкидланди.

1971 йил II квартал социалистик мусобақасида яхши қатнашган ўттиз етти саноат корхонаси транспорт ва алоқа ташкилотлари ҳамда ўн етти қурилиш, монтаж ва лойиҳа ташкилотлари, Ўзбекистон ССР «Главстройиндустрия»си ҳамда Ўзбекистон ССР саноат қурилиши материаллари министрлигига қарашли қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган ўн етти корхона номи шаҳар Ҳурмат тахтасига ёзилади.

Шаҳар Ҳурмат тахтасига авиация, «Ташсельмаш», «Компрессор», «Миконд», Экскаватор ремонти, лакбўёқ, асбобсозлик, экскаватор заводлари, 2-ун, абразив комбинатлари, «Қизил тонг», «Юлдуз», «Учқун», трикотаж, «Шарқ» фирмалари, бадиий буюмлар, 2-пойафзал, «Ўртоқ» кондитер фабрикалари ва «Главташкентстрой»га қарашли 3-қурилиш тресги, 1-уйсозлик комбинати, 1, 2, 6-темирбетон буюмлари заводлари ва бошқа ташкилотлар ёзиладиган бўлди.

Тонгги газеталарда

✦ СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин биринчи халқаро геохимия конгрессининг қатнашчилари ва меҳмонларини Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати номидан самимий табриклайди.

✦ **Таллин. Совет Эстониясининг катта байрами — Эстония Коммунистик партиясининг 50 йиллиги ва Эстонияда Совет ҳокимияти ўрнатилган куннинг 31 йиллиги нишонланмоқда.**

✦ КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Танганьика Африка миллий иттифоқи партияси (ТАНУ) раҳбар ходимлари делегацияси Ўзбекистонга келди. Делегацияга парламент аъзоси Танганьика Африка миллий иттифоқи Сингида вилояти область ташкилотининг раиси Абдуллах Нунгу бошчилик қилади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

АТОҚЛИ РУС ШОИРИ ХОТИРАСИ

1971 йил декабрь ойида атоқли рус шоири, революционер-демократ Николай Алексеевич Некрасов туғилган куннинг 150 йиллиги нишонланади. Н. А. Некрасов ижодини республика меҳнаткашлари ўртасида кенг пропаганда қилиш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қарор қилди:

Н. А. Некрасовнинг 150 йиллик юбилейи бутун республикада кенг нишонлансин.

Юбилейга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш учун Р. Ҳ. Абдуллаева (раис), Ғ. Н. Нажимов, К. Яшин, З. И. Есенбоев, У. Е. Иброҳимов, А. М. Қўчқоров, А. П. Қаюмов, Зулфия, Уйғун, Миртемир, А. Мухтор, Н. К. Нурмуҳаммедов, В. В. Решетов, Г. П. Владимиров, Ҳ. У. Ғуломов, Л. П. Қаюмов, М. Қ. Қориев, Н. Ф. Тимофеев, Ш. Ниёзов, А. Ислямов ўртоқлардан иборат республика юбилей комиссияси тузилсин. Республика комиссиясига республикада Н. А. Некрасов юбилейига тайёргарлик кўриш ва ўтказишга доир тадбирларнинг конкрет планларини ишлаб чиқиш топширилсин.

Республика, область газеталари ва журналлари редакциясига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетига Н. А. Некрасовнинг ҳаёти ва ижодий фаолиятига бағишланган материалларни системали равишда эълон қилиш ва эшиттириб туриш топширилди.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги марказий статистика бошқармаси хабар беради: Совет иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг тарихий қарорларидан илҳомланган республика саноати ходимлари тўққизинчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, маҳсулотларни реализация қилиш ва кўпгина энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш етти ойлик планини муддатидан илгари — 22 июлда бажардилар. (ЎзТАГ).

ИШЧАНЛИК, САМИМИЙЛИК ВАЗИЯТИДА

Партия контроли—амалда

БОШЛАНҒИЧ партия ташкилотлари КПСС XXIV съезди қарорларини бажара бориб, илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтлари, конструкторлик бюролари, ўқув юртлари, маданий-оқартув, даволаш муассасалари ва маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқига эга бўлмаган бошқа муассасалар фаолиятига партия раҳбарлигини оширишга қаратилган бир талай ишлар қилдилар.

Бу муассаса ва ташкилотларнинг партия ташкилотлари КПСС XXIV съездига қадар ўз муассаса ва ташкилотларининг ишларига коммунист раҳбарларининг кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, коллективни ғоявий-сиёсий тарбиялаш масалалари ва бошқа масалалар бўйича партия бюроларида, йиғилишларида ҳисоботларини тинглаш йўли билан таъсир ўтказардилар.

Бундан ташқари партия ташкилотлари маъмурият фаолиятига ҳаракатдаги турли хил комиссиялар — халқ контроли, касаба союз, комсомол комиссиялари орқали таъсир кўрсатарди.

Партия ташкилотлари бу комиссияларга, шу комиссияларга бошчилик қилаётган ёки унинг составига кирган коммунистлар орқали бошчилик қилади.

Шу билан бирга маъмурият ишига составига партия ташкилотларининг секретарлари ва коммунистлар кирган коллегиал раҳбарлик органлари орқали ҳам таъсир кўрсатилади.

Жумладан, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти партия ташкилотида бундан уч йил муқаддам лавозимлар номенклатураси белгиланди, унга кирганларни фақат институт партия комитети ёки факультет партия ташкилотининг рухсати билан алмаштириш ва ишдан бўшатиш мумкин. Кафедра мудирлари, деканлар, бўлим бошлиқлари, партком номенклатурасига кирадилар.

Вакант лавозимларни алмаштириш учун конкурс ўтказилаётганда, конкурс комиссияси парткомнинг фикрини сўрайди.

Партком мажлисларида, факультет партия йиғилишларида кафедра бошлиқлари, деканларнинг ўқув-тарбия масалалари бўйича докладлари тингланади.

Бу институтда факультетлардаги ишнинг аҳволи бўйича ахборотлар бериб бориш яхши йўлга қўйилган. Институт ва факультет раҳбарлари, одатда партком ёки факультет бюроси аъзоси бўладилар ва партия ишининг аҳволини биладилар, партия ташкилотларининг раҳбарлари эса тегишли советларнинг аъзоси сифатида маъмурият фаолиятидан кўз-қулоқ бўлиб турадилар.

Ўзбекистон Фанлар академияси кибернетика институти партия ташкилоти маъмурияти фаолиятини контрол қилиш бўйича катта ишларни амалга оширяпти. Бу ерда махсус комиссиялар тузилиб, улар бўлим ва лабораторияларда партия ва ҳукумат қарорларининг бажарилишини текшириб турдилар. Текшириш якунлари бюрода ва партия йиғилишларида муҳокама қилинди. Лабораторияларда ва бўлимларда партия группалари тузилган, улар бюрода ва партия йиғилишларида қабул қилинган қарорларни ҳаётга тадбиқ қилиниши учун кўп ишлар қиляптилар.

Ҳозирги вақтда эса институтда қуйидаги комиссияларни тузиш мўлжалланяпти:

— электр-ҳисоблаш машиналаридан самарали фойдаланишни контрол қилиш комиссияси;

— ишлаб чиқилган таклифларни ишлаб чиқаришга жорий қилишни контрол қилиш комиссияси;

— шартнома мажбуриятларининг бажарилишини контрол қилиш комиссияси.

УзССР Фанлар академиясининг эксперименталь биология институтида КПСС XXIV съездига қадар партия ташкилоти турли хил ташкилий формалардан фойдаланиб, хусусан: партбюрода ва умумий йиғилишларда лаборатория бошлиқлари, директор ва унинг ўринбосарлари, шунингдек илмий ходимларнинг ҳисоботини тинглаш, ишлаб чиқариш ва молия фаолияти масалаларини, составида 11 коммунист бўлган илмий совет ишини муҳокама қилиш йўли билан институт ишига таъсир кўрсатди.

Институт партия бюроси аъзоларининг фикрича, илмий-текшириш ташкилотларида маъмурият фаолияти устидан контрол қуйидаги асосий йўналишлар: илмий тадқиқотлар планини, фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш планини бажариш, илмий кадрлар тайёрлаш ва улардан фойдаланиш, янги асбоб-ускуналардан фойдаланиш, хўжалик ва молия фаолияти бўйича амалга оширилиши керак.

КПСС XXIV съезди қарорларига қадар партия ташкилотлари ишида айрим қийинчиликлар пайдо бўлиб турарди, улар ҳамиша ҳам маъмурият фаолиятини қаттиқ контрол қилолмасдилар, баъзан фақат маслаҳатчилик йўлига ўтиб олишга мажбур бўлардилар. Баъзибир раҳбарлар партия ташкилоти ва у тузган комиссияларнинг тавсияларини ҳамиша ҳам эътиборга олмасдилар ва ҳаётга тадбиқ қилмасдилар, айрим хўжалик ходимлари эса ўз участкаларидаги нотўғри ишларни билатуриб, онгли равишда партия текширишларига чап бериб кетардилар.

Секретарлар ва партия бюроси раҳбарлик ишларига чуқурроқ аралашишга, бюрода ва партия йиғилишларида раҳбарларнинг ҳисоботларини тинглашга ҳаракат қилганларида ҳамиша ҳам меҳрибонлик кўрмадилар. Айрим раҳбарлар бу уриниш яккабошлик ҳуқуқини камситишдай бўлиб туюлди.

КПСС XXIV съезди партия ташкилотларининг катта қисмига маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқукини берганлиги муносабати билан, шаҳар, район партия комитетларида маъмурият фаолиятини контрол қилиш бўйича партия комиссиялари тузиш ва бу контролни амалга ошириш йўллари, партия ташкилотлари биринчи навбатда назорат қилиши керак бўлган масалалар доираси ўрганиляпти.

Шу йил июнь ойида район партия комитетлари (Киров, Куйбишев, Ленин, Фрунзе ва Ҳамза районлари) КПСС XXIV съездидан кейин контрол қилиш ҳуқуқи берилган илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтлари, конструкторлик бюролари, олий ўқув юртлари, даволаш муассасалари, томошахоналар, шунингдек министрликлар ва ведомстволар партия ташкилоти секретарларининг инструктив семинарини ўтказди. Секретарлар билан савол-жавоб қилиш, фикр алмашиш натижасида район партия комитетлари бу ташкилотларда маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқини амалга ошириш учун партия комиссиялари тузиш бўйича қатор тадбирлар белгиладилар.

Яқин вақт ичида шаҳар партия комитетида контрол қилиш ҳуқуқини биринчи бўлиб олган партия ташкилотларининг семинар-кенгашини ўтказиш мўлжалланяпти.

Илмий-текшириш институтлари, олий ўқув юртлари, мактаблар ва бошқа муассасаларнинг партия ташкилотлари секретарлари учун ҳам алоҳида-алоҳида семинар-кенгашлар ўтказилади. Унга мазкур партия группалари иш олиб бораётган институтларнинг директорлари, район партия комитетининг ходимлари, шунингдек район партия комитетининг секретарлари қатнашдилар.

Лекин ҳозирнинг ўзидаёқ контрол қилиш ҳуқуқи берилган кўпгина партия ташкилотларида комиссия ишининг форма ва методлари, ўз муассасаси фаолиятининг партия назоратида бўлиши керак бўлган муҳим томонлари актив муҳокама қилиняпти.

Олий ўқув юртлари, илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтлари партия ташкилоти секретарларининг фикрича, ўз таркибида партбюроли цех партия ташкилотлари бўлган йирик партия ташкилотларида фақат партком қошида эмас, балки ҳар бир цех партия ташкилотида ҳам контрол комиссиялари тузиш мақсадга мувофиқдир.

Илмий-ишлаб чиқариш фаолияти, илмий кашфиётларни ишлаб чиқаришга жорий этиш, авторлик гувоҳномаларини патентлаш ва расмийлаштириш, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, ҳал қилинаётган вазифаларнинг самарадорлигини ошириш, раҳбарликнинг коллегиал органлари иши ва бошқа масалалар партия комиссиялари назоратида бўлиши керак.

Коллегиал органларнинг иш плани партбюро, партия комитети билан келишиб олиниши лозим. Партбюро ва партия комитети уларнинг ишини доимо назорат қилиб бориши, совет раҳбарларининг ҳисоботларини тинглаб, уларга таклифлар айтиши лозим.

Медицина муассасаларида медицина хизмати кўрсатиш сифатини яхшилашни, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишни контрол қилиш бўйича комиссия тузиш мақсадга мувофиқдир.

Мактабларда, ишлаб чиқариш техника билим юртларида, техникумларда ўқув-тарбия ишларини, ўқув программаси ва ишлаб чиқариш практикасининг бажарилишини, молия-хўжалик фаолиятини контрол қилиш бўйича комиссия тузилиши мумкин.

Ташкилотларда, муассасаларда, ўқув юртларида ҳозирги вақтда партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқ контроли линияси бўйича кўпгина комиссиялар ишлаб турибди. Улар ўзларининг фаолиятларида аксарият битта вазифани бажарадилар, кўпинча бир-бирларини такрорлайдилар. Шунинг учун, бошланғич партия ташкилотлари контролнинг ҳамма формаларини амалга оширишда раҳбарлик ролини ўйнашлари керак. Лекин бу раҳбарлик буйруқ бериш ёки маъмуриятчилик қилишдан иборат бўлмаслиги керак. Партия ташкилотлари кенг активга суяниб, берилган ҳуқуқни тўлароқ амалга оширишларида барча жамоат ташкилотларига ёрдам кўрсатишлари ва шу билн кенг оммани ишлаб чиқаришни бошқаришга тортишлари лозим.

Маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқига эга бўлган кўпгина партия ташкилотларининг тажрибаси, контрол тўғри ташкил қилинганда унинг бир формаси иккинчисига ҳалақит бермаслигини кўрсатди. Партия ташкилоти, айтиш мумкинки, ҳамиша уларнинг таъсир доирасини чегаралаб қўйиши мумкин. Бундай пайтда параллелизм пайдо бўлмайдигина эмас, аксинча контролнинг бир тури иккинчиси билан бирикиб, бирбирини тўлдиради.

Партия ташкилотлари контролни йўналтириб ва мувофиқлаштира бориб, бетартиб текширишларга, раҳбарга озор берилишига, унга ҳурматсизларча муносабатда бўлишга йўл қўймасликлари керак. Камчиликларни ўз вақтида очиб ташлаш билан бирга, вақтида фойдали маслаҳатлар бериш, бу камчиликларни бартараф қилишда раҳбарга ёрдам кўрсатиш ҳам муҳимдир. Раҳбар партия контролига ўзига ёрдамчи сифатида қараши, контрол қилувчиларнинг таклифларини қадрлаши ва қўллаб-қувватлаши лозим. Ўз навбатида, партия ва бошқа турдаги контрол комиссиялари раҳбарларнинг ташаббусини ҳар томонлама ривожлантиришлари, топширилган вазифани ишонч ва янада катта ғайрат билан бажаришлари учун уларнинг дадил ишларини қўллаб-қувватлашлари талаб этилади. Илгари маъмурият фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқи бўлмаган ташкилотларга контрол комиссияларининг обрўсини ошириш учун илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтларида, ўқув юртларида, даволаш, маданий-оқартув муассасаларида ва бошқа жойларда ташкилотнинг ўзига хос томонини ҳисобга олган ҳолда партия комиссиялари ҳақида низом ишлаб чиқилса маъқул бўларди.

А. БУГАЕВ,
Ўзбекистон КП шаҳар комитети ташкилий бўлимининг инструктори.

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

Ремонтчилар ғайратни оширишяпти

Шаҳримиздаги 10-автомобиль ремонт заводининг коллективи партия XXIV съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун курашиб, ишлаб чиқаришда янгидан-янги зафарларни қўлга киритмоқда. Завод цехларида тўққизинчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини муддатидан илгари адо этиш юзасидан социалистик мусобақа кун сайин қизитилмоқда.

Маҳсулот реализация қилиш ярим йиллик топшириғи 102,2 процент, автобусларни капитал ремонт қилиш плани 114 процент, эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш топшириғи 128 процент қилиб адо этилди. Бунда М. Холомейзер бошлиқ автобусларни ремонт қилиш цехи коллективининг хизмати, айниқса, салмоқлидир. Ремонтчилар ўтган ярим йил мобайнида тўрт ярим тонна юк кўтара оладиган янги прицеплардан 444 тасини ремонтдан чиқаришди. Шунингдек, улар «ПАЗ-651» ва «ПАЗ-652» автобуслардан 289 тасини ремонт қилиб, аҳолига хизмат кўрсатишга жўнатишди.

Ўтган олти ой ичида олти минг сўмликдан зиёд ҳар хил хом ашё материаллари иқтисод қилинди.

Бу ерда шуни ҳам айтиш керакки, ремонтчилар «Ўроқ ва Болға» иттифоқи анъаналарига содиқ қолиб қишлоқ меҳнаткашларининг ҳақиқий мададкорлари бўлиб қолмоқдалар. Завод коллективи ўз оталиғидаги Калинин районидаги Калинин номли колхозга ҳам яқиндан ёрдам кўрсатмоқда. Дала меҳнаткашлари учун учта «ГАЗ-51» маркали автомобиль ремонтдан чиқариб берилди. Завод ишчилари йил охирига қадар колхоздаги мавжуд техникани ремонтдан чиқаришга, уларга керакли бўлган деталлар тайёрлаб беришга аҳд қилишган.

Завод ишчилари съезд қарорларига жавобан иш суръати ва ғайратини тобора оширмоқдалар. Бу ерда беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этишга бел боғлаган ишчилар миқдори кун сайин ошиб боряпти. Корхонанинг Т. Мустақимов, И. Тўхтамуродов, С. Мирвалиев, Д. Равшанов, В. Абдураҳимов, В. Корнюхин сингари пешқадамлари беш йиллик топшириқларини тўрт йилда адо этиш мажбуриятини олишди.

Автомобиль ремонтчилари 1971 йил топшириқларини шараф билан бажариш учун социалистик мусобақани кун сайин қизитмоқдалар.

Т. НАЖМИЙ.

ТАҚСИМОТЧИ

ЛАВҲА

ЎЗ ОДАТИГА кўра ҳали ерга ёруғ тушмасдан уйғонди. Мириқиб ухлаётган қизи ва эрини уйғотиб юбормаслик учун оёқ учида юриб нариги хонага чиқди. Ювиниб-тараниб бўлгач, эрталабки уй-рўзғор ишларини бажаришга киришди. Қизалоғи Юлдузнинг кўйлакларига дазмол урди. Расулжоннинг ишга кетиши учун ҳамма нарсани тахт қилиб қўйгач, нонушталик тайёрлашга тушди.

Унинг одати ҳар куни мана шу. Ҳатто эри ҳам Ўктамхон қачон уйқуга ётиб, қачон уйғонганини сезмай қолади. Ўктамхон эса тартибсизликни ёмон кўради. Уйининг ҳамиша озода ва саранжом бўлишини, туваклардаги гуллар қишин-ёзин яшнаб туришини истайди.

Ҳамма иш тахт бўлди. У астагина бориб, Юлдузнинг пешонасидан ўпди, сочларини силади. Юлдуз эса миййгида кулиб қўйди. Ким билади, эҳтимол бирорта ширин туш кўргандир? Эҳтимол онасининг эркалашини қалбан ҳис этгандир...

Бугун ҳам нонуштани ўзи ёлғиз қилди. Ярим кечагача китоб ўқиб, чизма чизган эрининг уйқусини бузишни истамади.

— Майли, ухлаб олсин, унга ҳам қийин, кундузи ишлаб, кечаси диссертация устида ўтириш..., — дея хаёлдан ўтказди Ўктамхон.

— Йўл бўлсин? — оёқ учида чиқиб келган Расулжон хотинига мурожаат қилди.

— Қаёққа бўларди, объектга. Бугун давлат комиссияси уйни қабул қилиб олади. Бориб майда-чуйда камчиликларни йўқотай. — Ҳа, айтгандай. Сиз Юлдузни кийинтириб, боқчага ола кетарсиз...

Автобусда одам кўп. Ҳамма ўз ташвиши билан. Баъзи бировлар ўз иши, таниш-билишларини муҳокама қиляпти. Кимдир ёнидаги шеригига тунда кўрган тушини айтиб, таъбирини сўраяпти. Ўктамхон ҳам ўз уйлари билан банд: комиссия ишларига қандай баҳо бераркин?

Машина бурилишга келганда бир сакраб олди. Ўктамхоннинг хаёли тарқалди.

Қизиқ, умр жуда тез ўтар экан. Кечагина қизлар билан тўп ўйнагани, аяси сочини майда ўриб, учига пахтадан пилик таққани ҳамон эсида. Уйнаб улғайган шаҳри Қўқон, мактаб, мактабдошлар. Олдин врач бўлмоқчи эди, кейин саккизинчи синфни тамомлагач, нима учун қурувчи бўлишга аҳд қилганини ўзи ҳамон тушунолмайди.

Мана, қурилишда узлуксиз ишлаётганига ҳам беш йилдан ошиб кетипти. Бу вақт мобайнида ўз коллективи билан қанчадан-қанча уйларга сайқал берди. «Қорақамиш»даги ҳар икки уйнинг бирида Ўктамхоннинг ҳиссаси бор деса муболаға бўлмайди.

Биз «Главташкентстрой» уй-жойлар қуриш трестининг монтаж бошқармаси прораби Ўктамхон Қамбарова билан вагон уйчада суҳбатлашдик. Қорачадан келган, чарос кўзли қиз ўзи билан елкама-елка ишлаётган олтмиш тўрт кишилик коллективининг ҳар бир аъзоси тўғрисида илиқ сўзлар айтар эди.

— Масалан, Галя Золотовани олайлик: уни олтин деганларича бор, ишлаб чарчамайди. Зося Карпукни биринчи кўрган киши ишдан кўра гапни яхши кўради деб ўйлайди. Бир ишга киришдими, тамом! Бизда ёмон ишлайдиган кишининг ўзи йўқ.

Сўнгра, Ўктамхон коллектив сафида бир ота-она фарзандларидек қўлни-қўлга бериб ишлаётган Надежда Кузьмина, Анатолий Жилинский, Надя Сираштанова, Валя Шагивалиева, Пак Чун сингари пешқадамлар тўғрисида гапирди. Уларни мақтов билан тилга олиб, ўзининг кундалик ташвиши ҳақида лом-мим демади. Ҳамиша ойлик, квартал топшириқларини ортиғи билан бажараётгани тўғрисида индамади. Фақат «Қорақамиш»да фойдаланишга топширилган энг сўнгги 23-уй яхши баҳолар билан қабул қилинганини айтди, холос. Усиз ҳам қурувчилар беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани кучайтириб юборганини билиш осон эди.

Ҳозир коллектив бошқа объектда иш бошлади. Коммунист Ўктамхон Қамбарова прораб сифатида янги ташвиш, янги ғайрат билан ишламоқда.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) Ў. Қамбарова ва бошқараётган коллектив аъзолари (пастда).

Ю. БУТУСОВ фотолари.

Редакцияга хат

УСТИ ЯЛТИРОҚ, ИЧИ...

ҲОЗИРГИ кунда Студентлар шаҳарчасига келган киши бу ердаги салобат тўкиб турган иморатларни кўриб ҳайратда қолади. Айниқса, университет янги ўқув корпуси шаҳарча ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди. Студентлар учун қурилаётган янги типдаги ётоқхоналарни кўрган кишининг ҳаваси келади. Шаҳарчадаги 84, 85-ётоқхоналар четдан қараган кишини ўзига ром қилади.

Яқинда университет студентлари 84-ётоқхонага бир олам қувонч билан кўчиб ўтдилар. Ахир, хурсанд бўлмай иложи қанча. Янги жой, янги шароит... Афсуски, бу хурсандчилик хоналарга кўчиб киришнинг ўзи билан тамом бўлди. Янги жойга бўлган ҳаваслар ҳам сўнди. Нега десангиз, ётоқхона учун фойдаланиш тўла-тўкис тайёрланмаган экан.

1970 йил сентябрь ойида топширилиши керак бўлган объект 1971 йил май ойида топширилди. Ўртоқ Мирхоновнинг шахсий раҳбарлигида қурилган бу объект ҳали ҳам фойдаланиш учун тўла жавоб бермайди. Чунки, ҳанузгача ошхона ва буфет ишлари чала ётибди, битказилмаган. Студентлар учун қулайликлар яратилмаган.

Айниқса, ёзнинг иссиқ кунларида ҳар бир секцияга қурилган душларнинг бирортасидан ҳам фойдаланиб бўлмайди. Бу душлар хўжа кўрсинга қурилганми? — дейсан киши. Агарда тўртинчи қаватдагилар душдан фойдаланишмоқчи бўлишса, 3,2 ва 1-қаватдаги ўртоқлар уйда бемалол «сузиб» юришлари мумкин.

Санитария узеллари бир-бирига маҳкамланмаган, бунинг натижасида, канализация ёмон ишлаяпти. Электр тармоқлари вақтинча ўрнатилганлиги сабабли, айниқса, сессия пайтида чироқнинг бўлмай қолиши студентларни жуда ранжитди.

Ёз кунларида ишлатиш учун хўжа кўрсинга қуриб қўйилганлардан яна бири ҳаво тозаловчи вентеляторлар. Улар шу кунгача бирор марта ҳам ишлатилгани йўқ.

Мендан кетгунча, эгасига етгунча, қабилида битказилган бу ётоқхонанинг хоналари «қўли гул» усталаримизнинг ишларини ўзида кўз-кўз қилиб турибди. Чунки, пол ўрнида қўйилган линолеумлар сифатсизлигидан оёқ теккан еридан кўчиб чиқади. Айрим хоналардаги розеткалар ишламайди.

Шу кунгача бир нарса муаммолигича қолиб келмоқда. Ётоқхона олдига тўсиладиган шиферларнинг қаердалиги, қаерга ишлатилганлигидан ҳеч кимнинг хабари йўқ.

Бу ишларнинг ҳаммасидан хабардор қилиш учун 6-трестнинг 7-қурилиш бошқармаси участка бошлиғи ўртоқ Мирхоновни студентлар бир неча марта ётоқхонага таклиф этдилар. Лекин у киши аҳволдан хабардор бўлатуриб, ҳанузгача қадам ранжида қилганлари йўқ. Студентларнинг ёзган бир неча шикоятлари ҳам жавобсиз қолиб кетди.

Бу ишга университетнинг таъминот бўлими ходимлари ва раҳбарлари ҳам бефарқ қараб келмоқдалар.

Бу камчиликлар қачон бартараф этилиб, ётоқхона қачон тўла-тўкис фойдаланишга топширилади? Студентлар учун қулай шароит яратиб бериш ишлари қачон ниҳоясига етар экан?

Бир группа студентлар номидан

М. УМАРОВ,
Ж. АСАДОВ.

Қишлоққа оталиқ ёрдами

Тошкент область Оржоникидзе районидаги «Коммунизм» колхозида механизациялаштирилган чорвачилик фермаси қурила бошланди. Колхозни оталиққа олган бинокорлар — «Главташкентстрой» 153-трестининг ишчилари шу иншоотни қуришда ёрдам бермоқдалар. Улар сут соғиш установкалари ва молхонани тозалаш транспортерини монтаж қилиб бермоқдалар. Шаҳарликлар бу йил олмани қайта ишлайдиган консерва заводи қурилишида ҳам колхозчиларга кўмаклашадилар.

Бу — Тошкент бинокорларининг қишлоқ меҳнатчиларига кўп соҳаларда оталиқ ёрдами бераётганлигини кўрсатувчи мисолларнинг бири, холос. «Главташкентстрой» ташкилотларининг коллективлари билан бир қанча хўжалик ўртасида қалин дўстлик алоқалари ўрнатилган.

Жонажон республикамизда

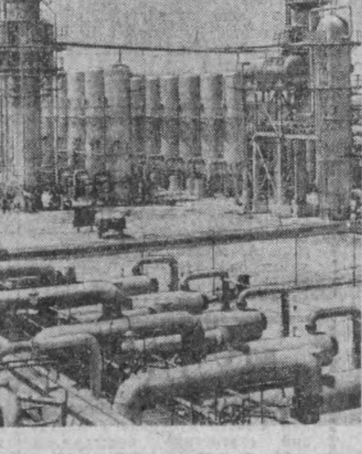

ГАЗЛИ. Бухоро-Урал ва Урта Осиё — Марказ газ қувурларининг бош иншоотлари. Бу ерда ҳар куни ўнлаб миллион кубометр газ қувурларга оқизилади.

Н. БУДНЕВИЧ ВА ВАРФОЛОНЕЕВ фотоси.

НОТ совхозда

САМАРҚАНД. Боғдорчилик-сабзавотчилик билан шуғулланувчи «Боғизағон» совхозида меҳнатни илмий ташкил этиш (НОТ) жорий этилганлиги туфайли ярим миллион сўмдан ортиқ иқтисодий самара олинди Бу ерда белгиланган 35 йирик тадбирдан 18 таси амалга оширилди. Илгари жуда кўп қўл меҳнати ишлатиб келинган картошка поялардаги суғоришдан бошқа ҳамма ишни ҳозир машиналар бажармоқда. Шу соҳани механизациялаш жиҳатидан совхоз республикада олдинги ўринларга чиқиб олди.

Совхозда меҳнатни илмий ташкил этиш кенгаши ишлаб турибди. Шу кенгашнинг кенгайтирилган мажлисида Ўзбекистон ва Россия Федерацияси меҳнатни илмий ташкил этиш марказларининг вакиллари ҳам қатнашди. Мажлисда хўжаликнинг ҳамма тармоқлари учун совхозда ишлаб чиқилган меҳнатни илмий ташкил этиш планлари муҳокама қилинди. Беш йилликка мўлжалланган планларнинг амалга оширилиши совхозга маҳсулотнинг ҳамма турларини етиштиришни икки баравар кўпайтириш имконини беради.

ИККИ БАРАВАР ҚЎПАЙДИ

ГУЛИСТОН. 3-«Боёвут» совхози давлатга сут сотиш саккиз ойлик планини бажарди, Тайёрлов пунктига етти юз тоннадан ортиқ сут топширилди.

Чорва моллари маҳсулдорлиги анча оширилганлиги туфайли мана шундай муваффақият қўлга киритилди. Ҳар бир сигирдан салкам бир ярим минг килограмм сут соғиб олинди. Бундан етти йил муқаддам шунча миқдордаги сут бутун йил давомида олинар эди.

Туз асалга айлантирилди

УРГАНЧ. Гурлан районидаги «Маданият» совхозида бултурги ҳосилнинг охирги қовуни сўйилганига бир ой ҳам бўлгани йўқ. Куни-кеча эса область дўконларига бу йилги эртанги қовуннинг дастлабки туркуми жўнатилди. Оғизда асалдек эриб кетадиган бу қовунлар бир неча йил муқаддам Амударё яқинида ўзлаштирилган шўрхок массивда етиштирилди. Қовун етиштириш сирларини авлоддан авлодга ўтказиб келаётган оқсоқоллар ернинг шўрини камайтириш учун қовун экишни тавсия қилган эдилар.

Чунки қовун шўрхок ерда яхши ҳосил берар экан. Бу ерлар Амударёга яқин бўлгани учун уларни вегетация даврида суғоришнинг ҳожати ҳам бўлмайди.

ҚУЁНЛАР «ДЕСАНТИ»

Махсус самолётлар Бухорога ғалати пассажирларни келтирди. Бу ерда Симферополдан мингтадан кўпроқ қуён келтирилган эди. Қримдан келтирилган сермаҳсул қуён зотлари Бухоронинг иссиқ иқлимига жуда яхши бардош бера олишини кўп йиллик тажрибалар кўрсатди. Ҳар бир совлиқ қуёндан йилига қирқтагача қуён олиш мумкин. Ёш қуёнлар эса маҳаллий зот қуёнлардан анча тез семиради.

Осмон сайёҳлари область колхоз ва совхозларида барпо этилаётган дастлабки ихтисослаштирилган фермаларга берилади. Бу фермаларда қуёнлар саноат усулида боқилади. Шу билан арзон маҳсулот олиш мумкин бўлади.

(ЎзТАГ).

Ёввойи дарахтзорлар мевали боғларга айланмоқда

Чотқол, Қурама, Боботоғ тизмаларининг ён бағриларидаги ёввойи мевали дарахтзорларга боғбонларнинг отрядлари чиқишди. Мутахассислар ёввойи олма, писта, бодом, олчага серҳосил нав меваларни пайванд қилмоқдалар. Маданийлашган дарахтзорлардан шу йўл билан йирик ва ширин мевалар олиш мумкин бўлади.

Чирчиқ ва Тошкент ўрмон хўжаликлари территориясидаги бир қанча даралада ўсиб ётган ёввойи дарахтзорлар серҳосил боғларга айланди. Бу жойларда йил сайин юзлаб тонна хушбўй мевалар териб олинмоқда.

Ўзбекистон тоғларида кейинги йилларда тўрт юз минг тупга яқин ёввойи мевали дарахтлар маданийлаштирилди. Бу йил яна 75 минг дарахт уларнинг ёнига қўшилади. (ЎзТАГ).

Нон исроф бўлмасин

НОН ВА ИНСОН

ЎҒИЛЧАМ нон еяпти. Нон ушоқлари ерга тўкиляпти. Менинг эса кўз ўнгимда ўтмиш жонланаяпти. Мен урушнинг оғир жангларини бошимдан кечирган эмасман. Аммо унинг захматини ҳис қилганман. Қачон? Қорним тўйлаб нон емаганимда. Дадам биз гўдакларни тўйдира олмай, аҳволимизга ачиниб ер чизиб ўтирганида. Катта акамнинг жанг майдонида ҳалок бўлганини эшитиб ойим ёқа йиртиб фарёд чекканида. Машъум хабар муносабати билан уйимизга келган узоқ-яқинларимизнинг олдига бир тишлам нон топиб қўя олмаганимизда.

Мана, энди ҳаммаси орқада қолди. Юртимизда маъмурчилик, тўкин-сочинлик, энг муҳими нон сероб. Лекин ана шу «тўқликка шўхлик» қилаётганлар кам дейсизми, орамизда.

Дам олиш куни дўстлар билан тўпланишиб, Октябрь ресторанига кириб қолдик. Биз ўтирган столда талайгина нон бурдалари сочилиб ётибди. Официантка столни йиғиштираётиб тоза нон бурдаларини овқат қолдиқлари ва чиқиндиларга аралаштириб юборганида бўғилиб кетдим. Ажабо, наҳот топ-тоза нон шу қадар исроф қилинса? Бу нима ўзи, озодаликми ёки нондан жирканишми? Ахир, бир бурда нон учун ота-боболаримиз не-не азобларни тортишмаган. Бир бурда нон учун қанчадан-қанча қонлар тўкилмаган. Неча-неча кишиларимиз «нон», дея жон беришмаган. Борди-ю, ўшалар ҳаёт бўлса-ю, ҳозирги нон исрофгарчилигини кўришса нима қилишарди? Ресторанларда, ошхоналарда, баъзи хонадонларда нон қолдиқларини ахлатга аралаштириб ташлаб юборилаётганини кўришганда нима дейишарди?

Ёшгина жувон, тўрт ёшлар чамасидаги ўғилчасини етаклаб келиб, ёнгинамиздаги столга ўтирди. Уни қаердадир кўргандек бўлдим. Аста синчков назар ташлайман. Эсладим. Бир вақтлар биз билан ёнма-ён эшикда турган Карим сандиқчининг қизи Зулхумор.

Болакай столдаги қолдиқ нон бурдаларидан бирини олиб оғзига солди-ю, онасидан қолди балога.

— Жасур, ташла, ташла деяпман қўлингдагини. Эшитяпсанми, ахмоқ,—деди жеркиб. Бола сўзга кирмагач, онасининг ўзи тезда ўғлининг қўлидаги нонни юлқиб олди-да, ерга улоқтириб юборди. Аъзойи-баданим зирқираб кетди.

— Ўл, ифлос-ку! Бировнинг қолдиқ нонини ҳам ейдими? Уят бўлади-ку ахир, —деди жувон йиғлаётган боласини юпатмоқчи бўлиб ва ҳеч нарса бўлмагандек, сумкасидан ойна ва лак олиб лабини бўяшга киришди. Бир зумда хаёлимга бир воқеа келди. Биз ёш бола эдик. Урушнинг оғир йиллари. Шундай кунларнинг бирида Карим ака ҳовлисида фарёд кўтарилди.

— Карим ака вафот этибди,—деди ичкаридан чиқиб келган қўшниларидан бири,— бечора шундай оғир кунда-я. Қийин онласига, қийин. Ахир, ёшгина қизчаси билан хотинининг қўлидан нима иш келарди.

Инсон ҳимматига қойилман. Бутун маҳалла шундай кунда ҳам йўғини билдирмай Карим ака онласига ёрдам қўлини чўзди. Биров икки метр чит берди, биров бир коса ун, пиёз, картошка.

Орадан кунлар ўтди. Биз Зулхумор билан ҳар куни эрталаб дадамнинг йўлини пойлардик. Дадам онламизга берилган талон билан нон олиб қайтаётганида, очликдан кўзлари жовдираб турган Зулхумор:

— Тешавой амаки, нонингиздан беринг,— деб дадамнинг олдига югурарди. Дадам эса ҳар гал Зулхуморга бир бурда нон бериб ўтарди. Шу жувон — ўша Зулхумор эди.

— Мунча хаёл сурдинг,— улфатларимдан бирининг турткиси билан ҳушимга келдим.

Овқатланиб чиқиб кетаётганимизда, ерда ётган бир бурда нонни олдим-да, жувоннинг столига қўйдим. У менга жаҳл билан қаради. Қаради-ю, дами ичига тушиб кетди.

— Ўтмишингизни унутмасангиз бўларди, Зулхуморхон,—дедим унга аччиқ тикилиб. У лабини тишлади.

Бу бир мисол. Ҳаётимизда Зулхуморга ўхшаганлар кўплаб топилади.

Қолдиқ нонларни ташлаб юбориш биргина Октябрь ресторанида эмас, балки бошқа ошхоналарда ҳам кўплаб содир бўляпти. Жумладан, Киров кўчасидаги Тошкент давлат цирки ёнгинасидаги чучварахонада ҳам қолдиқ нонлар ташлаб юборилляпти.

Бир вақтлар нон исрофгарчилиги ҳақида кўп гапирилди, матбуотда қатор-қатор материаллар эълон қилинди. Шуни назарда тутиб, ресторан, ошхона ва чойхоналарда нон исрофгарчилигига анча барҳам берилди ва исрофгарчиликка қарши шиорлар осиб қўйилди. Энди эса «қор ёғди, излар босилди». Яна «эски тос, эски ҳаммом». Исрофгарчилик яна боягидек.

Яқинда, йўлим тушиб, Чилонзорга бориб қолдим. Кўкка бўй чўзган ҳашаматли бинолар, меҳнаткашларнинг дам олиши учун қулай бўлган қатор хиёбонлар, кичик-кичик аллеяларни кўриб кўзим қамашди. Лекин 5-сектордаги туалет ва ахлатхона атрофида сочилиб ётган нон бурдаларини кўрганимда... бу ҳолни тасаввур қилиш қийин. Бахтга қарши, кўпқаватли уйлар атрофидаги талайгина туалет ва ахлатхоналарда бундай аҳволни тез-тез кўриш мумкин. Бу нима ўзи? Нонкўрликнинг худди ўзи эмасми?

Ном чиқарга қилинаётган тўйлардаги нон исрофгарчилигига қандай чидаш мумкин. Бутун-бутун нонларни бутилкадан тинимсиз қуйилаётган арoқ рюмкалари остида, ерда тўкилиб, сочилиб ётганини кўриб туриб эътибор бермаслик «тўқликка шўхлик» эмасми?

Кези келганда, нон ишлаб чиқараётган завод раҳбарлари шаънига ҳам икки оғиз гап. Баъзи ишчиларнинг пала-партишлиги билан сифатсиз тайёрланаётган хом, чала пишган, эзилган, магазинларга ўз вақтида келтирилмай эскиб қолган нонлар меҳнаткашларни ранжитмоқда. Худди ана шундай нонлар сотиб олиб уйга келтирилади-ю, аммо ейилмай, ташлаб юборилляпти. Бу эса, ўз навбатида, завод коллективининг нон исрофгарчилигига қўшган ҳиссаси бўлмоқда. Қиёмига етказиб пиширилган нонни—ҳамма зўр иштаҳа билан танаввул қилади. Бундай нонни исроф қилишга ҳам кўз қиймайди. Бу нон заводлари коллективининг эътиборидан четда қолмаслиги керак.

Нон исрофгарчилигига қарши кураш ҳамманинг бурчи. Шундай қилайликки, уйда, кўчада, ошхона ва ресторанларда нон исрофгарчилигига асло йўл қўймайлик. Ноннинг ушоғи ҳам—нон!

Ўғилчам нон еяпти. Нон ушоқлари ерга тўкиляпти. Ушоқларни териб унга танбеҳ бераман-у, кўз олдимда ўзимнинг ёшлигим намоён бўляпти...

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

«Билим» уйи қошида яқинда «Академкнига»нинг янги китоб киоскаси очилди.

СУРАТДА: сотувчи М. Кромин китобхон харидорлар хизматида.

М. Нуриддинов фотоси.

ҲУСАЙН ШАМС МЕРОСИ

Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейида совет даврида яшаб ижод қилган марҳум ёзувчи, шоир ва танқидчиларнинг архивини бир илмий марказга тўплаш ишлари қизғин давом этмоқда.

Музей ходимлари яқинда ўзбек совет адабиётининг ривожида салмоқли ҳисса қўшган, бугунги китобхонга эса романлари билан таниш бўлган ёзувчи Ҳусайн Шамс архивини қабул қилиб олишди.

Архивдаги материаллардан маълум бўлишича, автор ўзининг энг салмоқли асари — «Ҳуқуқ» романини уч марта қайта ёзган экан. Архивда романнинг учала вариантига алоқадор икки мингга яқин варақ материал бор. Шундан, қарийб ярми араб имлосидаги қўлёзмалардир. Шунингдек, авторнинг «Душман» романига алоқадор турли қизиқарли материаллар ҳам бор.

Архивдаги энг қимматли материаллардан бири «Ўзгариш» романи бўлиб, автор бу асарини қирқ бетча ёзиб, кейин негадир давом эттирмаган. Шунингдек, архивда ярмида тўхталиб, китобхонга бориб етмаган «Тақдир экан» повести ва яна битта номсиз асар бор.

Ҳусайн Шамс драматургия соҳасида ҳам ижод қилган. Унинг «Танқид», «Кўриш», «Номус», «Зарба», «Матбаа заҳри» каби тўла тугалланган, тайёр саккиз пьесаси бор. Катта қисмини ёзиб, лекин турли сабабларга кўра тугатмаган ва шу сабабли ном ҳам қўйилмаган яна еттита пьеса ҳам бор. Улар орасида 83, 74, 56 бетли анча катта ҳажмдаги асарлар ҳам бор. Шунингдек, «Душман» романининг эълон қилинмаган тайёр киносценарийси ҳам сақланган.

Архивдаги энг катта бўлим романлардан кейин, ҳикояларга оид материаллардир. Бу бўлимда бир юз элликка яқин ҳикоянинг араб, лотин, рус графикасидаги қўлёзма, машинка нусхалари сақланмоқда. Булардан қарийб ўттизга яқин ажойиб ҳикоя китобхонга бориб етмаган.

Бундан ташқари, Ҳусайн Шамснинг уч юздан ошиқ шеърлари архивда жам этилган. Шу шеърларнинг ҳам катта қисми ҳали матбуот юзини кўрган эмас.

Архивда Ҳусайн Шамснинг илмий ишлари ҳам бўлиб, булар асосан турли ёзувчиларнинг асарларига ёзилган тақризлардир. Улар орасида Абдулла Қодирийнинг «Улоқда» ва «Жинлар базми», асарлари, Парда Турсуннинг ҳикоялари, «Муштум» журналига тақризлар бор. Шунингдек, Ҳусайн Шамс асарларига ёзилган бошқа авторларнинг қатор тақризлари ҳам сақланмоқда. Қосимжон Нажимнинг «Душманнинг тили ҳақида», Абдураҳмон Саъдийнинг «Зарбдорлар» достонига консультация» Ғайратийнинг «Фикр», Усмоновнинг «Ҳуқуқ» романига тақризлари шулар жумласидандир. Бу тақризлар ҳаммаси асосан нашриёт тақризи бўлиб, ҳеч қайсиси матбуотда эълон қилинган эмас.

Архивда авторнинг бир неча дафтардан иборат хотиралари, ҳаётининг турли даврларига оид кундаликлари, чўнтак дафтарлари ва ижод лабораториясига оид жуда қимматли материаллар бор.

Ҳусайн Шамс 1943 йилда, ижоди барқ уриб, гуллаган пайтда бевақт вафот этди. Унинг архивини ёзувчининг умр йўлдоши, Ўзбекистондаги биринчи зиёли аёллардан бири бўлган Зулфия опа Шамсиева қарийб ўттиз йилдан бери кўз қорачиғидек асраб келган. Ҳусайн Шамс материаллари асосан тўла бўлиб, адабиёт музейидаги энг бой архивлардан биридир. Бу материаллар Ҳусайн Шамс ижоди ва умуман 20—30 йиллар ўзбек адабиётининг бўш саҳифаларини тўлдиришда муҳим аҳамият касб этади.

Назира ЭРМАТОВА.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ХАНОЙ. Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари Америка — Сайгон қўшинларига қарши актив жанговар ҳаракатлар олиб боришни давом эттириб, душман аскарлари ва техникасига катта талафот етказмоқдалар.

Озодлик матбуот агентлигининг хабар беришича, шу йилнинг ўтган биринчи ярим йиллиги мобайнида Чунгбо вилоятининг жанубий қисмида олиб борилган жанглар натижасида душманнинг 7 200 солдат, офицери сафдан чиқарилган. Бундан ташқари, жанубий Вьетнамлик ватанпарварлар душманнинг 155 та ҳарбий машинасини, шу жумладан 60 дан ортиқ танк ва бронетранспортерини, 12 та артиллерия тўпини яксон қилганлар, ёнилғи ва ўқ дори сақланадиган 11 та омборни ёндириб юборганлар.

Куангнам вилоятида халқ озодлик қуролли кучлари ўтган олти ой мобайнида душманнинг 5.860 солдат, офицерини шу жумладан бир мингдан ортиқ Американик ҳарбий хизматчини сафдан чиқарганлар, 10 та самолётни уриб туширганлар, 94 та ҳарбий машинани, буларга қўшимча равишда 36 та танк ва бронетранспортерни, 8 та тўпни яксон қилганлар, кўп миқдорда бошқа қурол-яроғларни ўлжа қилиб олганлар.

(ТАСС)

СУДАНДАГИ ВОҚЕАЛАР

ҚОҲИРА

Омдурман радиоси (Судан) Судандаги давлат тўнтаришига бошчилик қилган майор Ҳошим Ал—Аттанинг миллатга мурожаатини эшиттирди.

Мурожаатда бундай дейилади: «қуролли кучлар давлат ишларини бошқаришда халқнинг самарали иштироки билан демократик сиёсий системани ўрнатадилар» ва Судан «улуғ Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик мамлакатлар билан дўстона муносабат ўрнатган антиимпериалистик фронтга киради».

Ҳошим Ал—Атта айтдики, мамлакатнинг ҳамма ресурсларидан империалист сионистларнинг араб мамлакатларига қарши агрессиясини тугатиш учун ва Фаластиндаги араб халқининг ҳуқуқларини қўллаб-қувватлаш учун фойдаланилади.

Мурожаатда яна шу гаплар айтилади: Судан Миср билан яхши муносабатларни давом эттираверади ва Судан томондан ҳеч қандай ҳужум бўлмаслигини таъминлайди ва Африка бирлиги ташкилотининг уставига мувофиқ, бошқа қўшни мамлакатлар билан дўстона алоқаларни тиклайди.

НЬЮ-ЙОРК

АП агентлиги Судан радиосининг маълумотларига асосланиб, хабар берадилар: Суданнинг янги маъмурлари бир қанча ташкилотларни, чунончи, Судан ишчилари касаба союзи федерацияси, Судан студентлари федерацияси, Судан ёшлари иттифоқи ва Судан хотин-қизлари федерацияси фаолиятининг тақиқланишини бекор қилдилар.

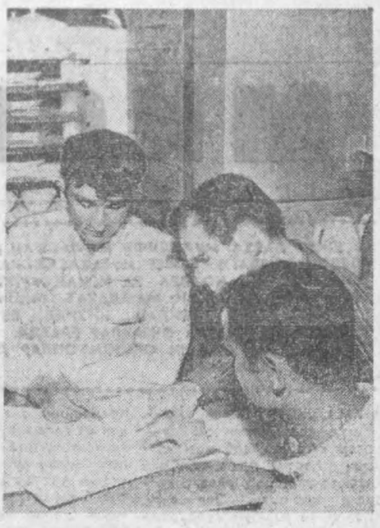

ЧССР. Карлови-Вари яқинидаги Нова-Роле шаҳридаги чинни фабрикасида Самарқанддаги чинни заводининг Чехословакия машиналарида ишлайдиган ишчи ва техниклари практика ўтказишмоқда.

СУРАТДА: мутахассис И. Елинек (ўртада) Совет мамлакатидан келган касбдошлари билан машғулот ўтказяпти.

ЧТКА—ТАСС фотоси.

Мальта асоратдан халос бўлмоқда

ЛА-ВАЛЕТТА. Буюк Британия мудофаа министри Лорд Каррингтон Мальта оролидаги инглиз ҳарбий базаларнинг келажаги хусусида Мальта бош министри Доминик Минтофф билан музокаралар олиб бормоқ учун Лондондан бу ерга келди.

Маълумки, Буюк Британия мудофаа министри Ла-Валеттага ўтган ҳафтаёқ келмоқчи эди. Аммо у Лондондан учиб кетиш олдидан бош министр Минтоффдан телеграмма келиб қолди. Бу телеграммада Мальта ҳукумати ушбу визитни мақбул топганлиги айтилган эди.

Мальта ҳукумати айтган эдики, башарти Каррингтон музокаралар олиб бориш самимий истаги билан келган тақдирдагина визит ижобий натижалар келтириши мумкин. Айни маҳалда бош министр Хит «янги битим тузиш тўғрисида музокаралар олиб бориш мумкинлигига ишонч ҳосил қилмоқ учун»гина Мальтага жўнаб кетиш тўғрисида кўрсатма берган эди. Ўшанда Мальта ҳукумати бу визит бекор қилинишини сўраган эди. Шундай қилиб Англия ҳукумати ўз позициясини қайтадан кўриб чиқишга мажбур бўлди.

Маҳаллий газеталар музокаралар «қийинчилик билан» борса керак, деб ёзмоқда. Мавжуд асоратли битимларни қайта кўриб чиқиш музокараларнинг асосий мавзуи бўлмоғи керак. Бу ерда Мальтанинг лейбористлар ҳукумати инглизларнинг оролдаги «Мудофаа иншоотлари» деб аталмиш иншоотларга амалда беназорат хўжайинлик қилиш ҳуқуқларини чеклаш ниятида эканлиги уқтирилмоқда. Жумладан, АҚШнинг 6-флоти ва НАТО блоки шу иншоотлардан фойдаланишини тақиқлаш тўғрисидаги масала қўйилади. Улар илгари Мальта ҳукумати билан келишмай шу иншоотлардан фойдаланиб келар эди. (ТАСС).

Сенинг чет эллик тенгдошларинг

ЁШЛАР СЛЁТИ

Катовицада олти мингдан ортиқ йигит-қиз ёшларнинг Умумпольша слётига тўпланди. 22 июлда Польша вужудга келган кун нишонланади. Ёшлар анa шу кун арафасида социализм қурилишида эришган муваффақиятлари тўғрисида рапорт бермоқдалар. Слётда ВЛКСМ делегацияси, Болгария, Венгрия, Чехословакия ва бошқа мамлакатлар ёшларининг вакиллари қатнашмоқдалар. Олти минг кишилик ёшлар отряди Польшанинг ҳамма ёшларига тантанали вазиятда мурожаат қабул қилиб, уларни социализм йўлида янада зўр ғайрат билан меҳнат қилишга даъват этди.

ЯНА ДИЙДОР КЎРИШГУНЧА

Рус тили ёзлик лагерларининг биринчи сменаси тамом бўлди. Бу лагерларни Чехословак — Совет дўстлиги иттифоқи мактаб ўқувчилари учун ташкил этган эди. Чехословаклар билан бирга совет ва болгар ўқувчилари ҳам дам олдилар. Лагерларда чехословак ва совет ўқитувчилари машғулот ўтказдилар. Прагадаги совет фани ва маданияти уйида чехословак, совет ва болгар болаларининг якунловчи учрашуви бўлди. Улар икки ҳафта мобайнида бирга яшадилар, дам олдилар ва машғулотларга қатнашдилар.

МАҲМУД РИОДНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ҚОҲИРА. Социалистик мамлакатларнинг пойтахтлари бўйлаб сафар қилган БАР бош министри ўринбосари ва ташқи ишлар министри Маҳмуд Риод Қоҳирага қайтиб келди. У Москва, Прага, Будапешт ва Белградда бўлди.

Маҳмуд Риод Қоҳирадаги халқаро аэропортда журналистларга сафарим муваффақиятли бўлди, деди.

Социалистик мамлакатларга қилган визитларим чоғида, деди Маҳмуд Риод, СССР, ЧССР, ВХР, ва ЮСФР раҳбарлари араб халқларининг Исроил агрессиясига қарши олиб бораётган одилона курашини тўла қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор этдилар ҳамда босиб олинган ҳамма араб территорияларидан Исроил қўшинлари олиб чиқиб кетилиши ва Исроил агрессияси оқибатлари тугатилиши зарурлигини яна бир марта таъкидладилар.

БАР бош министри ўринбосари ва ташқи ишлар министри агрессорни ҳар хил қурол турлари билан таъминлаб ва агрессияни давом эттиришга рағбатлантиргани ҳолда ҳамон уни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашда давом этаётган АҚШнинг яқин Шарқдаги сиёсатида ҳеч қандай ўзгариш йўқлигини айтди. Маҳмуд Риод Совет Иттифоқи БАРнинг содиқ дўсти бўлиб, унинг ташқи сиёсий йўлини доимо қўллаб-қувватлаяпти, деб таъкидлади.

БАР бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри БМТ бош секретарининг яқин Шарқдаги махсус вакили Гуни Ярринг миссиясини яна қўллаб-қувватлаб гапирди.

(ТАСС).

Ёш рассомлар. Бу варшавалик жажжи қизчалар ўз шаҳарлари кул-тепалар ва харобалардан қандай тикланганини кўришгани йўқ. Улар учун Варшава — янги ёруғ уйлар, кенг кўчалар, чиройли хиёбонлардан иборат бўлиб, у ерда ўзлари сингари озод Польша пойтахтининг қувноқ болалари яйраб ўйнашади.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ИРҚЧИЛАРНИНГ ХОМИЙЛАРИ

НЬЮ—ЙОРК. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг хавфсизлик кенгаши қарорига мувофиқ Жанубий Родезияга қарши иқтисодий жазо чоралари қўрилишининг самарасиз чиқаётганлиги учун асосий масъулият ғарб давлатлари билан Жанубий Родезия ирқчи режимининг асосий иттифоқчилари бўлмиш Жанубий Африка Республикаси билан Португалия зиммасига тушади.

Хавфсизлик кенгаши тўртинчи (васийлик) комитетининг эълон қилинган докладидан маълум бўлишича, Жанубий Родезия жами экспортининг салкам учдан бир қисми жазо чораларига расман риоя қилаётган мамлакатларга бермоқда.

Совет Иттифоқи, Польша, Съерра—Леони, Сомали ва Сурия делегациялари комитет муҳокамасига тақдим этган тавсияларда АҚШ, Англия, ГФР, Япония ва бошқа мамлакатлар Жанубий Родезия ирқчиларининг асосий шериклари—Португалия ва Жанубий Африка Республикаси билан иқтисодий, савдо-сотиқ ва бошқа муносабатларини сақлаб ва ривожлантира бориб, жазо чораларининг самарадор бўлиб чиқишига путур етказмоқдалар. 1970 йилнинг ўзидаёқ Англиянинг Жанубий Африка Республикасига юборган моллари хажми 333 миллион фунт стерлингни ташкил этди, яъни аввалги йилдаги рақамдан 14 процент ошиб кетди. Ўша йили АҚШнинг Жанубий Африка Республикасига қилган экспорт ҳажми 514 миллион долларни ташкил этди. (ТАСС).

Ҳозир элчилар қанча туради?

Сарлавҳада қўйилган савол асло кесатиқ эмас. Қўшма Штатларнинг бошқа мамлакатлардаги элчиларига нисбатан татбиқ қилганда, унга бериладиган жавоб мири-сиригача аниқ.

Тегишли прейскурант билан Американинг университет шаҳарчаси Принстонда эълон қилинган «1968 йилдаги сайловларнинг маблағ билан таъминланиши» деган тадқиқот орқали танишиш мумкин.

Америка сиёсатидан бехабар киши, Вашингтон элчиларни бошқа мамлакатларга иш нуқтаи назаридан туриб тайинлайди, деб фараз қилиши мумкин.

Асло ундай эмас. Элчининг қулай креслоси ким ошди тарзида сотилади. Ким кўпроқ беради? Бир, икки, уч Болға тақ этиб урилади. Кресло айтайлик Артур Уотсонга насиб бўлади.

Пул аванс тариқасида республикачилар партиясининг кассасига топширилади. Харид қилувчи хавф-хатарга тайёр туриши зарур: агар у пул қўяётган партия сайловларда ютқазиб қўйса, элчилик креслосини ололмай қолади. Лекин бу мулоҳаза уни хасислик қилмасликка мажбур этади. Чунки ғалабага эришиш учун бўлган имкониятлар сайлов олди сиёсий рекламалари учун қилинадиган харажатларга тенг.

Мана, элчилик прейскурантининг бир қисмини кўринг.

Артур Уотсон, бизнесмен, янги маъмурият томонидан АҚШнинг Франциядаги элчиси қилиб тайинланган. У Никсоннинг сайлов олди компаниясига 54875 доллар «хайр-эҳсон» қилди.

Жон Хьюм 43 минг доллар «хайр-эҳсон қилди». Бу юрист АҚШнинг Австриядаги элчиси бўлиб олди.

Биржа даллоли Уильям Миденедорф 15 минг доллар эвазига Американинг Голландиядаги элчиси бўлади, ва ҳоказо.

Тадқиқотда Американинг Швейцария, Ирландия, Исландия, Люксембург, Мальта ороллари, Тринидад, Ямайка, Мадагаскардаги элчилари креслоларининг «баҳоси» ҳам келтирилади.

Пулнинг қадрсизланиши муносабати билан элчилик креслоларининг «баҳоси» ўтган йилдагига нисбатан ошди. 1968 йилда бутун сайлов олди кампанияси 300 миллион долларга, 1964 йилдагидан 5 процент қимматга тушди. Ҳозир ҳар бир сайловчини кўндириш учун ўртача 60 цент — илгаригидан анча кўпроқ сарф қилинади.

Лекин элчилик креслоларини тақсимлаш принципи Американинг пул қопи «демократия»сининг қонунларига муносиб равишда ўзгармай қолди. Рост, газеталар ҳозирча илгари рўй бериб турган изза бўлишлар ҳақида ёзганларича йўқ. Масалан, Эйзенхауэр ҳукумати вақтида Цейлонга тайинланган янги элчи ўзи борадиган мамлакатнинг картанинг қаерида жойлашганлигини билмаган экан...

Эски иш тартибининг сақланиб қолиши «кулгули» бундай ҳодисаларнинг яна такрорланишидан дарак беради.

Г. ГЕРАСИМОВ, (АПН).

Перуда деҳқонлар оммаси манфаатини кўзлаб қабул қилинган ва деҳқончилик олигархияси ҳукмронлигини барбод қилган ер ислоҳоти ўтказиш ҳақидаги қонун муваффақиятли амалга оширилмоқда. Ҳукумат кенг омманинг қўллаб-қувватлаши натижасида қийинчиликлар, мамлакат ташқариси ва ичкарисидаги душманларининг пропагандасига қарамай, эски тузумни бузиш билан боғлиқ бўлган ўзгаришлар йўлидан дадил бораяпти.

СУРАТДА: Лима атрофидаги деҳқонлар Пампллони районидаги ерларни эгаллашмоқда.

Пренса-Латина —ТАСС фотоси.

МАМЛАКАТЛАР, ОДАМЛАР, ОДАТЛАР

МИСРДА ТЎЙ

УШБУ ЛАВҲА МУАЛЛИФИ БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИДАГИ СОВЕТ МУТАХАССИСЛАРИ БИЛАН БИРГА ИШЛАБ, ҚОҲИРА ВА ИСКАНДАРИЯ ШАҲАРЛАРИ ТАРИХИ БИЛАН, МАМЛАКАТ КИШИЛАРИНИНГ УРФ-ОДАТЛАРИ БИЛАН ҚИЗИҚДИ. БУ ҲАҚДА У БИР НЕЧА ЛАВҲА ВА ОЧЕРКЛАР ЯРАТДИ.

ШУЛАРДАН БИРИНИ ОҚШОМХОНЛАР ДИҚҚАТИГА ҲАВОЛА ҚИЛАМИЗ.

АҲМАДЖОН билан Маҳмуд келишилган жойда — руслар «Арбат» деб ном қўйишган Ҳасан паша Сабрий кўчасида учрашиб, аввало гулхонага киришди. Энг янги, чиройли ва хушбўй гуллардан катта гулдаста ясаттириб, ўртасига Абдур-Рауф ва келин номига битилган табрикномани қистиришди. Кейин гулчига, уни табрикномада кўрсатилган адресга соат еттига етказиб боришини тайинладилар.

Гулхонадан чиқиб, «Арбат»даги қатор тизилиб кетган магазинларни ораладилар. Гоҳ унисига, гоҳ бунисига кириб, куёв-келинга совға-салом танладилар.

Ҳали вақт эрта бўлганлиги учун, Маҳмуднинг таклифи билан, улар тўйга таксида бормай, Нил бўйлаб, сада қайрағочлар соясидан пиёда кетишни афзал кўришди.

Улар офицерлар клубини орқада қолдириб, Шажара ад-Дур кўчасини кесиб ўтаётганларида, орқа томондан, ким ўзарга ўйнагандек, кетма-кет чалинган сирена овозлари эшитилди.

«26-июль» — собиқ Фуад — Қоҳиранинг энг катта, серқатнов ва ғала-ғовурларга тўла кўчаси. Минутига бу ердан юзлаб машиналар, автобуслар ўтади. Ана шу аралаш-қуралаш бўлиб келаётган транспорт оқимида гуллар билан безатилган беш-олтита машина кўзга яққол ташланарди.

— Ҳафла-аз-зифоф — тўй тантанаси. Куёв билан келин келяпти, — деди Маҳмуд. Келин-куёв ўз ҳафлаларини эҳромлар ёнида, бирор казинода ўтказгани кетишяпти, шекилли.

— Казинода?! — Аҳмаджоннинг кўз олдига, бундан бир неча ой илгари Искандарияга борганида, Ўрта Ер денгизи бўйига жойлашган казинолардан бирида ўзи шоҳид бўлган тўй маросими келди.

Ўшанда ҳам ҳозиргидек кечки пайт эди. Аҳмаджон казино эшигига яқинлашганида, у ерда одамлар тирбанд бўлиб туришарди.

Казинонинг кираверишидаги биринчи ярмини — қатор қўйилган стулларни келин-куёвнинг қариндош-уруғлари, ёр-биродарлари, асосан, қора кўйлак устидан қора рўмол ташлаб олган ҳамда замонавий кийинган хотин-қизлар эгаллашганди. Бошига оқ тўр парда ташлаган, эгнига чироқ шуъласида минг бир хил бўлиб товланаётган кўйлак кийган келин кўзини ерга тикканча саҳнада ўтирарди. У ҳар замонда бошини бир кўтариб, пастдагиларга жилмайиб қўярди. Унинг олдида бир йигит қўшиқ айтарди. Куёв эса икки-уч жўраси билан ён томонда, пастда ўтирарди.

Аҳмаджон ана шу тўй ҳақида Маҳмудга гапириб берган эди, у мийиғида кулиб қўя қолди. Кейин:

— Эй, дўстим, — деб гап бошлади у. — Тўйимизнинг ўзига хос ҳангомалари бор. Шаҳар ҳамда қишлоқ тўйларининг бир-биридан фарқ қилишини қўявер-у, шу шаҳардаги тўйларни ол. Биров ўз уйида ўтказади, биров... Хуллас, ҳамма ҳам, бор борича, йўқ ҳолича дегандек, баҳоли қудрат...

Мисрда никоҳ, бурунги замонлардагидек ҳозир ҳам баъзи жойларда, хусусан, қишлоқларда, расмий характерга эга. Куёв-келин биргаликда мачитда никоҳ ўқитмайдилар. Куёв бўлмиш йигит қизнинг уйига келиб, унинг ота-онаси билан контракт тузади — тўй харажатларини гаплашиб олади. Суҳбат вақтида қиз иштирок этмайди. Бир ҳафтадан сўнг эса, куёв келинни олиб кетиш учун қизникига келади ва у ерда ҳафла— тўй ўтказилади. Унда аёллар иштирок этишмайди.

— Лекин, 1952-йил инқилобидан сўнг, мисрликлар ҳаётида жуда катта ўзгаришлар бўлганидек, тўйларимиз ҳам кун сайин янгича ўтаяпти, — деб қўйди Маҳмуд. — Буни, ҳозир Абдур-Рауфнинг тўйида ҳам кўрасан.

...Одатда, тўй қизникида ўтади. Бўлмаса, ҳар икки томоннинг келишувига мувофиқ казинода, агар таъбир жоиз бўлса, кафе-казинода ўтказилади. Ўзини кўрсатмоқчи бўлган баъзилар эса, ўз ҳафлаларини «Рамсийс», «Паризона» каби ҳақиқий казиноларда — тунги клубларда ўтказишади.

Мазкур казиноларда куёв саҳнага яқин жойдан махсус стол буюради, келин ҳамда ўз дўстлари билан бу ерда кеч соат 8-9 дан эрталаб 2—3 гача машҳур артист, артисткалар ўйини, ашуласи остида базмни давом эттирадилар. Бахтга қарши, мусулмончиликка хилоф равишда, худди шу ерда ичкилик ишлатилади...

— Шунақа, дўстим, — давом этди Маҳмуд. — Агар бояги ҳафла машиналарига эътибор берган бўлсанг, уларнинг сони анча-мунча-ю, ичидаги одамлари саноқли эди. Сабаби, куёвнинг, ҳа фақат куёвнинг энг яқин ўртоқлари таклиф қилинган. Агар улар ҳимматлироқ бўлсалар, куёвга ёрдам қилиб, казинога ўзлари билет олиб кирадилар... Мана, Абдур-Рауфнинг қайлиғиникига ҳам келиб қолдик.

Улар Совет маданият маркази биноси жойлашган кўчадан ўтиб, навбатдагисидан ўнгга бурилдилар. Кўчанинг бошидаги янги солинган тўрт қаватли уйлардан бири бошқа уйлардан ажралиб турарди...

Зинадан кўтарилишаётганда, гулдастани эгасига топширган гулчи пастга тушиб келарди...

Саломликка — эшикдан кираверишдаги меҳмонхонага киришди. Уларни куёв Абдур-Рауфнинг ўзи кутиб олиб, тўрда энг яқин дугонаси билан аста-секин гаплашиб ўтирган келинга яқинроқ жойга ўтқазди. Келин ўрнидан хиёл туриб, келганлар билан бош қимирлатиб саломлашди.

Келиннинг бошида оқ тўр бўлиб, унинг тагидан тилла тож ярақлаб кўриниб турарди. Юзи очиқ эди. Қалам қош, сурма тортилган шаҳло кўз... Бир сўз билан айтганда, Сано — келиннинг оти шундай эди — қадди-қомати жуда келишган ва соҳибжамол эди.

Абдур-Рауф ўзбек дўсти Аҳмаджонни ўтқазгач, ўзи Санонинг ёнидан жой олди.

Худди арча байрамидагидек безатилган, турли рангдаги қоғоз байроқчалар ҳамда шарлар осиб ташланган хонада ўйин-кулги авжига чиққанди. Овози ширали бир қиз халқ қўшиғи — «Куёвни кутганда»ни айтарди...

Абдур-Рауф ҳам, Сано ҳам бахтиёр эди. Улар бу кунни сал кам уч йилдан бери кутардилар. Ҳа,ҳа, сал кам уч йилдан бери!

Ҳозирги кўпгина зиёли миср ёшлари қисмати Абдур-Рауф билан Санонинг ҳам бошига тушганди. Уларнинг ота-оналари учрашиб, фарзандларини бир-бирига фотиҳа қилиб, унаштириб қўйишди. Шундан сўнг, улар ҳафтасига икки-уч марта кўришиб турадиган бўлишди. Лекин ёлғиз учрашмасдилар. Уларнинг ёнида учинчи шахс — Санонинг синглисими, дугонасими ёки аёл қариндошларидан бири бўларди. Абдур-Рауф билан Сано улар олдида бир-бирларига тўйиб-тўйиб қарай олмас, қалб сўзларини айтишолмас, тортиниб, уялиб ўткинчи нарсалар ҳақида, баъзан тўй харажатлари тўғрисида гаплашардилар. Бундан ташқари, уйдагилар ҳар иккисининг қулоғига ҳам... эҳтиёт бўлишни қайта-қайта уқтириб қўярдилар.

Ўтган мана шу уч йил давомида Абдур-Рауф иккита ётоқхонаси, ишхона, овқатхона, кўшалоқ меҳмонхонаси бўлган квартира топди. Уни каравот, диван, шифонер, стол-стул гилам, холодильник — нимаики зарур бўлса, ҳаммасини Сано билан маслаҳатлашиб, бирга бориб кўриб олди ва жиҳозлади. Лекин телевизор ололмаганлиги кўнглининг бир четини хира қилиб қўйди. Шундаям, кетган харажатини (қиз томонга берилган қалин билан биргаликда) бундай хом-чўт қилиб кўрса, минг фунтдан ошиб кетибди.

Минг фунт! Ҳазилакам пул эмас. Бу, олий ўқув юртини битириб, ишга келган бешта муҳандиснинг бир йиллик маоши. Ёки ўн йилдан бери узлуксиз ишлаётган муҳандиснинг сал кам бир ярим йиллик ойлиги. Ишга янги кирган оддий ишчи эса минг фунтга эга бўлиш учун 5—6 йил ишлаши керак.

...Маҳмуд дўсти Аҳмаджонни секингина туртиб қўйди. Аҳмаджон лимонад, «коко-кола» ва бошқа шарбат сувлар меҳмонларга улашилаётганини сезмай қолганди.

Атрофда ўйин-кулги давом этарди.

Хурсандчилик қилаётган ёшлар бундан йигирма йил илгариги йигит-қизларга ўхшамасдилар. Айниқса, қиз-жувонлар у хонадан бу хонага ўтаётганда кўриниш бериб қолаётган, узун енгли, қора кўйлак кийган ва устига қора рўмол ташлаб олган оналаридан бутунлай фарқ қилардилар. Илгарилари тўй пайтида бошқа хонада ўтирадиган келин бугун ўз тўйида рақсга тушаётганди...

Ҳа, 1952 йил 23 июлда Жамол Абдул Носир бошчилигида амалга оширилган инқилоб, эрамиздан аввалги 525- йилдан бери келгиндилар асоратида бўлган Мисрни озод қилиб, давлатни бошқаришни ерли халқ қўлига олиб берибгина қолмай, хотин-қизларга ҳам ҳуррият келтирганди.

Бирлашган Араб Республикасининг гражданлик қонунлари хотин-қизлар ҳақ-ҳуқуқини тобора кўпроқ ҳимоя қилаяпти, уларга эркинликлар бераяпти, илм олиш ва ишлашларига шароитлар яратаяпти...

...Ўйин-кулги узоқ давом этди. Бу орада меҳмонлар икки марта иссиқ қаҳва ичиб олдилар.

Улар тузалган никоҳ столи атрофига таклиф қилинганларида, ярим кечадан ўтган эди...

Абдумажид ШОМИРЗАЕВ,

Қоҳира-Тошкент.

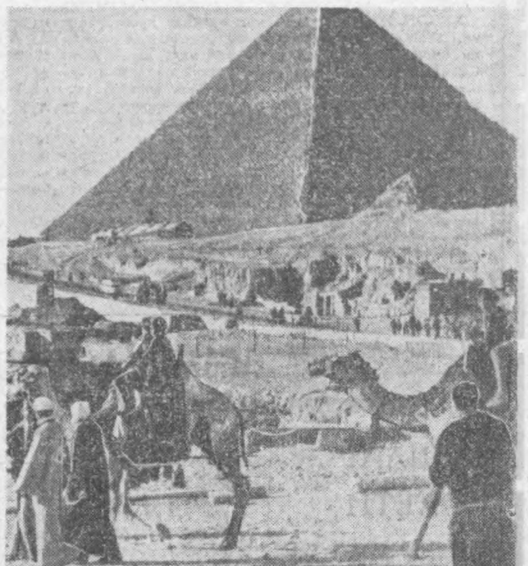

Суратда: машҳур Хеопс эҳроми. Автор фотоси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

ТОШКЕНТ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ БИР ҲАФТАЛИК ПРОГРАММАСИ

26 ИЮЛЬ — ДУШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.15 Кўрсатувлар программаси. 17.20 «Денгиз сафарингиз хайрли бўлсин». Бадиий фильм. 18.35 «Китоб дўкони». **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 19.05 «Қуёш қизи». Болалар учун мультфильм. 19.25 «Ахборот» информацион программаси. 19.40 Совет Армияси жангчилари учун. «Ҳарбий мемуарлар». **Ўзбек тилида:** 20.00 «Ахборот» информацион программаси. 20.15 «Оламда нима гап?». 20.45 «Рубоб тароналари». 21.30 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. «Ҳосилни фақат машиналарда териб оламиз» (рус тилида). 22.00 Кўрсатувлар программаси. 22.10 Телевизион театр. М. Лермонтов «ВАДИМ». **Москва кўрсатади.** 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.55 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.00 «Звезда Востока» журнали саҳифаларида. 18.50 Реклама. **Москва кўрсатади:** 19.00 Концерт. 20.00 Янгиликлар. 20.10 «Нон мазаси». Телевизион спектакль премьераси. 21.00 Янгиликлар. 21.05 СССР халқларининг V спартакиадаси. 22.00 Р. Паулс раҳбарлигидаги эстрада оркестрининг концерти. 22.25 «Театр ҳақида суҳбат».

Учинчи программа. Душанба кўрсатади: Рус тилида: 19.00 Экран — болаларга. 19.30 «Ёшлик» столи атрофида. 20.00 Янгиликлар. 20.10 Музикали экран. **Тожик тилида:** 20.35 «Пропагандист». Тележурнал. 21.05 Оқшом эртаклари. 21.15 «Ўлмас ижод соҳиби». М. Лермонтов. 22.05 Янгиликлар. 22.20 Бадиий фильм (рус тилида).

27 ИЮЛЬ — СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади: 13.00 Кўрсатувлар программаси. 13.05 Янгиликлар. 13.15 Музикали киоска. 13.45 «Халқ фаровонлиги учун». Телеочерк. 14.15 Рангли телевидение. «Эртакнамо воқеа» Бадиий фильм. 15.25 Янгиликлар. 15.30 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Ўқувчилар учун. «Уйчада ким яшайди?». 18.00 Концерт. 18.30 «КПСС XXIV съезди материалларини ўрганувчиларга ёрдам». **Тошкент кўрсатади:** 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Телевизион қўғирчоқ театри (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.45 «Ахборот» информацион программаси. 20.00 КПСС XXIV съезди қарорлари ҳаётга! «Сунъий денгиз яратувчилар». **Ўзбек тилида:** 20.30 Комилжон ИБРОҲИМОВ куйлайди. 21.15 «Ахборот» информацион программаси. 21.30 Қишлоқ хўжалиги билимлари университети. 22.00 Ленин йўлидан. «Съезддан съездгача» Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг «1966 йил» ҳақидаги биринчи серияси. 22.50 «ЕРКИН ҲАЁТ» программаси. **Москва кўрсатади:** 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади: 17.55 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.00 «Иван Иванович билан Иван Никифорович орасида бўлиб ўтган жанжал баёноти». Телепостановка. **Москва кўрсатади:** 19.00 Эфирда «Молодость». 19.45 Ҳужжатли фильм. 20.05 Янгиликлар. 20.15 Рангли телевидение. «Украинанинг музикали саломи». 20.45 «Инсон ва қонун». 21.00 Янгиликлар. 21.05 «Нодонлигим тарихи». Бадиий фильм. 22.30 «Саҳна усталари билан учрашувлар». РСФСР халқ артисти Д. Журавлев. 23.30 «Иван Фёдорович Шпонька ва унинг холаси». Телевизион музикали фильм спектакли.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 «Исённи бостириш». Телефильм. **Рус тилида:** 20.15 Реклама. 20.30 «Княжна Мэри». Бадиий фильм. 22.00 «Флоренция хотиралари». Фильм-концерт.

28 ИЮЛЬ — ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 13.00 Кўрсатувлар программаси. 13.05 Янгиликлар. 13.15 Ўқувчилар учун кўрсатув. 13.40 Рангли телевидение. «Украина санъати». 14.40 «Ёзувчи минбари». 15.00 Рангли телевидение. «Орзу сардори». Бадиий фильм. 16.10 Янгиликлар. 16.15 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. **Тошкент кўрсатади.** 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 18.10 Ўқувчилар учун. «Қувноқ пионер ёзи!». 18.45 Миллионлар ленинча университети. 19.00 «Рақслар гулдастаси». Дилбар Фаёзова. 19.40 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 20.00 Янгиликлар. 20.10 Рангли телевидение. А. Рубинштейн. «Демон». Опера тарихидан. 21.00 Янгиликлар. 21.05 «Форсайт ҳақидаги қисса». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 12-13-сериялари. 22.40 Рангли телевидение. «Дин Рид куйлайди». 23.00 Кинопанорама. 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Ўқувчилар учун. «Ёшлар фестивали». 18.05 «Перу келажак сари боради». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.00 «Театр афишалари олдида». **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 «Ярим аср йилномаси». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг «1944 йил» ҳақидаги серияси. 20.55 «Музикани қандай тинглаймоқ керак». Моцарт симфонияси. 21.35 КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга! Юксалиш программаси. 21.55 «Музикамизда йигитлари». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 20.00 «Ўринсиз жанжал». Телеспектакль. 21.30 Врач маслаҳати. 21.40 Реклама. 21.50 «Пекре, Амиранашвили куйлайди». Фильм-концерт.

29 ИЮЛЬ — ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 13.00 Кўрсатувлар программаси. 13.05 Янгиликлар. 13.15 Ўқувчилар учун. «Рулда ёшлар». 13.40 Рангли телевидение. «Вулкан билан биргамиз». Бадиий фильм. 14.45 Рангли телевидение. «Сурат олдидаги суҳбат». 15.15 Янгиликлар. 15.20 Москва кундузги кўрсатувларининг охири. 17.25 Кўрсатувлар программаси. 17.30 «Буюк қалб». Телевизион бадиий фильм. 18.25 Классик куйлардан концерт. 18.30 Совет архитектураси проблемалари. **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 19.20 Ленин йўлидан. «Съезддан съездгача». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг «1967 йил» ҳақидаги иккинчи серияси. 20.10 «БЎСТОН». Тележурнал. 21.25 «Ахборот» информацион программаси. 21.40 «БИР КЕЛИБ КЕТИНГ ҚИШЛОҒИМИЗГА». Қашқадарё область. Шаҳрисабз районидаги Ленин номли колхоз ҳақида телеочерк. **Москва кўрсатади.** 22.30 Футбол бўйича СССР чемпионати. «ДИНАМО» (Киев) — «НЕФТЧИ» (Боку). 00.15 «Вақт» информацион программаси. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.55 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.00 Ўсмирлар учун. «Беш йиллик чақириқлари». 18.40 «Маиший хизмат». Реклама. **Москва кўрсатади.** 19.00 Музикали лента. 20.00 Янгиликлар. 20.10 Шоира Е. Шевелева — студиямиз меҳмони. 20.30 «Балалайка» музикали хореографик ансамблининг концерти. 21.00 Янгиликлар. 21.05 «Форсайт ҳақидаги қисса». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 14-серияси. 21.55 Рангли телевидение. «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистка Эльмира Уроқбоева билан учрашув». **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Кўчалар унутмайди». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 «Соз, дутор ва дўмбра тароналари». **Рус тилида:** 20.40 Реклама. 20.50 «Бағри тош отанинг ўғиллари». Бадиий фильм. 1-серия.

30 ИЮЛЬ — ЖУМА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Ўқувчилар учун. «Ленинский горидаги» пионерлар саройи кинофестивалида. 18.00 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм. 18.30 «Чорвачилик истиқболлари». **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 «Ахборот» информацион программаси. (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 19.15 Шоирлар — болаларга. 19.35 КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! Юксалиш программаси. 19.55 «Ахборот» информацион программаси. 21.10 Рангли телевидение. Андижон шаҳар «Ёшлик» халқ ансамблининг чиқиши. Тажриба кўрсатуви. **Москва кўрсатади.** 21.00 Рангли телевидение. СССР ХАЛҚЛАРИ V СПАРТАКИАДАСИНИНГ ТАНТАНАЛИ ЕПИЛИШИ. 23.30 «Вақт» информацион программаси. 24.00 Рангли телевидение. «Ковоқхонада». Л. Минкуснинг «Дон Кихот» балети асосида композиция.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.50 «Мўъжиза билан учрашув». Телевизион фильм (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 19.00 «Биринчи концерт». Телевизион музикали фильм. 19.30 Тележурнал. 20.00 Янгиликлар. 20.10 «Телеграмма». Телевизион бадиий фильм. 20.45 «Жанубий Африка Компартиясининг 50 йиллиги олдидан». Партия раиси Джон Маркс чиқиши. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида.** 21.00 «Ёзувчи ва беш йиллик». 21.30 «Чўлу кампир бор экан». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 20.00 Врач маслаҳати (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 20.10 Фильм-концерт. 21.10 «Тўлқинда — 02». 21.40 Бағри тош отанинг ўғиллари». Бадиий фильмнинг 2-серияси.

31 ИЮЛЬ — ШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 «Севимли саройимизда» (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 10.55 Кўрсатувлар программаси. 11.00 Янгиликлар. 11.05 Ўқувчилар учун. «Ҳафталик». Телеспектакль. 12.45 Болалар учун. «Порлоқ юлдузча». 13.15 Рангли телевидение. «Аргимчоқ». 14.00 «Здоровье». Илмий-оммабоп программа. 14.30 «Учрашув». Телетомошабинларнинг хатлари асосида кўрсатув. **Тошкент кўрсатади.** 16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 17.10 Ўқувчилар учун. «Қувноқ пионер ёзи». 17.40 Болалар учун мультфильм. 17.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Истиқбол эгалари». Тележурнал. 18.55 «Ахборот» информацион программаси. 19.10 Шеърият мухлисларига Олдин ХОЖИЕВА. 19.25 Ўзбек куйларидан концерт. **Москва кўрсатади.** 20.00 «Форсайт ҳақида қисса». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 15-серияси. 20.50 Рангли телевидение. Милан «Ла Скала» театри солисткаси Елена Сулиотис куйлайди. 21.35 Рангли телевидение. «13 стул» телевизион миниатюралар театри. 22.45 «Музика ҳаммамиз учун». 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 15.15 «Композиторлар портрети». Сергей Прокофьев. 16.30 «Йўллар, биз ва автомобиль». Биринчи кўрсатув. 17.00 Рангли телевидение. 18.10 Дала почтаси. 18.40 СССР халқлари V спартакиадаси якунлари. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 «Физкультура ва спорт» тележурнали. 20.40 «Ўзбекистон курортлари». 21.20 «Ялла ва рақслар». 21.40 «Баландлик». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 19.00 «Костёр» тележурнали. 20.00 «Мен замон фарзанди». 20.30 Янгиликлар. 20.40 Ленин йўлидан. «Съезддан съездгача». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг «1969 йил» ҳақидаги 4-серияси (рус тилида). 21.25 «Мушфиқий кўзи билан». Сатирик тележурнал. 21.55 Янгиликлар. 22.10 «Тенгдошлар» клуби. 23.15 Шашмақомдан парчалар.

1 АВГУСТ — ЯКШАНБА

БУТУНИТТИФОҚ ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Ўқувчилар учун. «Янгра, барабан» (рус тилида). 10.30 Болалар учун концерт. **Москва кўрсатади.** 10.55 Кўрсатувлар программаси. 11.00 Янгиликлар. 11.05 Рангли телевидение. Мультфильмлар. 11.45 «Сенга ёшлик!». 12.30 «Бугун Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни». 13.00 Санъат усталари ва бадиий ҳаваскорлик коллективларининг Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунига бағишланган концерти. **Тошкент кўрсатади.** 17.55 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.00 «Ахборот» информацион программаси. 18.20 «Дўстларимиз мамлакатида». **Ўзбек тилида:** 18.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Газалхон ёшлигим». 19.50 «Замондошимиз». Телеочерк. 20.00 «Унинг исми Баҳор». Бадиий фильм. 21.10 Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунига бағишланган кўрсатув. 22.00 Дала ишлари кундалиги. 22.10 «Ахборот» информацион программаси. 22.30 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Маҳмуджон Исомиддинов концерти. **Москва кўрсатади.** 23.30 Ўзбек Давлат «Баҳор» ансамблининг концерти. 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 15.00 Ўқувчилар учун. «Биздан ўрнак олинг». ГДРдан олиб кўрсатилади. 16.30 Адабий ўқиш. 16.50 Санъат оламида. «Эрмитаж хазиналари». 17.00 Рангли телевидение. «Киносаёҳатчилар клуби». 18.00 Социализм дунёси. Халқаро программа. 18.30 Горький шаҳридаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Горький номли театрнинг ижодий кечаси. 20.10 Рангли телевидение. СССР Давлат Академик Большой театри солистларининг концерти. 20.55 «Форсайт ҳақида қисса». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 16-серияси. 21.55 Кинопанорама. Москвада VII халқаро кинофестиваль.

Учинчи программа. Фрунзе кўрсатади. Қирғиз тилида: 20.10 Кўрсатувлар программаси. 20.15 Қўшиқ шинавандалари клуби. 20.45 Телефильм. 21.05 Кўрсатувлар программаси. 21.10 Москва кўрсатади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Кино

23 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Митти қайиқча — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли, «СПУТНИК» (кечқурун).

Ёввойи қалб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Қийлин — (кеч 7 да), **Она муҳаббати** (ўзбек тилида, кеч 8.45 минутда): — «КЎКЧА».

Асосий зарба — «МОСКВА» (кеч 6 ва 8 ярымда).

Майерлинг — САНЪАТ САРОЙИ (кеч 7 ва 9.15 минутда).

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари (жуфт соатларда), **Америкалик гўзал қиз** (тоқ соатларда): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Оливер — «ЧАЙКА» (кечқурун).

Асримиздан миллион йил илгари — «ВОСТОК» (жуфт соатларда).

Интеграл — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Ҳамроз — НАВОИЙ номли (кечқурун, ўзбек тилида).

ЁЗГИ БИНОДА

Митти қайиқча—«ФЕСТИВАЛЬ».

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари — «ХИВА».

Тилла ўқ — ТЕЛЬМАН номли.

24 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Митти қайиқча — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Ёввойи қалб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА» (тоқ соатларда). «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Асосий зарба (кундуз соат 11 ярим, 2, кеч 6 ва 8 ярымда), **Меҳрибон отам** (эрталаб соат 10, кундуз соат 4 ярымда): — «МОСКВА».

Майерлинг — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11 ярим, 2,4 ярим кеч 7 ва 9.15 минутда).

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари (жуфт соатларда). **Америкалик гўзал қиз** (тоқ соатларда): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Оливер — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Интеграл — «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳамроз — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун, ўзбек тилида).

Ҳаётнинг бир куни — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Митти қайиқча — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уртоқ шаҳзода жаноби олийлари — «ХИВА».

Асримиздан миллион йил илгари — ТЕЛЬМАН номли.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИДА

ПОСТАНОВКАЧИ-РЕЖИССЕР Р. БОТИРОВ.

„БУГУН ВА ЭРТА“

БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ СУРАТГА ОЛИШГА ТАЙЁРЛАМОҚДА.

БУ ФИЛЬМНИНГ АСОСИЙ ҚАҲРАМОНЛАРИ — ЎРТА МАКТАБНИ ТУГАТИБ ЗАВОДЛАРДА ИШЛАЁТГАН, ЗАМОНАМИЗ ЁШЛАРИДИР.

Шу муносабат билан эркак ролини ижро этиш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

Конкурсда турли драма ва музика тўгаракларида қатнашаётган маҳаллий ва бошқа миллатлардан бўлган 18—22 ёшли йигитлар қатнашишлари мумкин.

Тошкент шаҳар, Чилонзор кўчаси, 1-уй «БУГУН ВА ЭРТА» фильмининг суратга олиш группасига ҳар куни (шанба ва якшанбадан ташқари) эрталаб соат 9 дан кеч 6 гача учрашилсин. Телефон 77-93.37.

КОНКУРС МУДДАТИ —1 АВГУСТГАЧА.

Телевизор

23 ИЮЛЬ

ЖУМА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.35 Кўрсатувлар программаси. 17.40 «Сенга, ёшлик!» 18.10 Эфирда «Молодость» 18.35 «Коммунист ва давр». **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 19.05 «Ахборот» информацион программаси. 19.20 Ўсмирлар учун. «Жасорат сари». В. И. Ленин номли Олий умумқўшин команда билим юртидан репортаж. **Ўзбек тилида:** 20.00 «Ахборот» информацион программаси. 20.15 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 21.15 Лирика кечаси. 22.05 «Олтин водий». программаси. **Москва кўрсатади.** 23.15 «Вақт» информацион программаси. 23.45 Рангли телевидение. СССР халқ артисти Ю. Жданов. Концерт-очерк.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.50 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 17.55 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Спорт ва кино». 18.35 «Бизнинг оталигимизда». Ҳужжатли фильм. **Москва кўрсатади.** 19.00 Музикали учрашувлар. 19.35 Киноочерк. 20.05 Янгиликлар. 20.15 Рангли телевидение. Телевизион музикали фильм. 21.25 «Поэзия». Ю. Марцинкявичус —студиямиз меҳмони. 21.40 «Форсайт ҳақида қисса». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 11-серия. 22.30 Рангли телевидение. СССР халқларининг V спартакиадаси.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 Жаҳоннинг машҳур созандалари. Давид Ойстрах. 21.00 Врач маслаҳати. **Рус тилида:** 21.20 «Игорь Ильинский билан учрашувлар». Бадиий фильм (актёр туғилган кунининг 70 йиллигига бағишланади).

Ўзбекистон эпидемиология, микробиология ва инфекцион касалликлар илмий-тадқиқот институти коллективи директор ўринбосари К. А. Аъзамовга онаси

Рисолат

ШАҲОБУДДИНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 БЕТ **ТОШКЕНТ ОҚШОМИ**

23 ИЮЛЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор —33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар —33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси

Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579

НАШР А—2610.

Р—04273.